

ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ, Δ. Φ.

Π. ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
& ΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΣΧΟ-
ΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ - ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ

ΟΔΟΣ ΦΙΛΟΘΕΑΣ & ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ

(Παρά τὸ Μητροπολιτικὸν μέγαρον)

ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ, Δ. Φ.

Π. ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ.

1925

ΑΡΙ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΤΕΤΡΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ & ΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΝ ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ Μ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

748
12-8-1925
• Αριθ. πράξεως Εμπ. συμβ. 42-8-1925
Τιμ. μετά β. βλ. 1,80, φόρος αναγ. 0,40
1925. δ. 1,80, φόρος αναγ. 0,40

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ
ΟΔΟΣ ΦΙΛΟΘΕΑΣ & ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ

(Παρά τὸ Μητροπολιτικὸν μέγαρον)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ἀριθ.) Πρωτ. 18948
Διεκπ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Μαΐου 1925

Πρὸς

τὸν κ. Ἰωάννην Θ. Ρώσσην,
συγγραφέα διδακτικῶν βιβλίων.

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν, ὅτι δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τῇ 6ῃ τοῦ λήγοντος μηνὸς ἐκδοθείσης καὶ τῇ 22α τοῦ αὐτοῦ δημοσιευθείσης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμῷ 47 δευτέρῳ τεύχει τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐνεκρίθησαν αἱ ἐξῆς πρὸς κρίσιν ὑποβληθεῖσαι ὑφ' ὑμῶν στερεότυποι ἐκδόσεις ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφῶν.

Α' διὰ τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα

1) «Ξενοφῶντος Κύρου ἀνάβασις» (βιβλία Α', Β', καὶ Γ').

Β' διὰ τὰ Γυμνάσια

1) «Ἀριστοτέλους Πολιτεία Ἀθηναίων»,

2) «Λυσίου λόγοι κατ' ἐκλογὴν»,

3) «Ὀμήρου Ὀδύσσεια» (στοιχεῖα Α, Ε, Ζ, Ι, Κ),

4) «Ὀμήρου Ἰλιάς» (στοιχεῖα Α, Ζ, Η Ι). καὶ

5) «Θουκυδίδου ἱστοριῶν ἐκλογή» (βιβλία Α' καὶ Β')

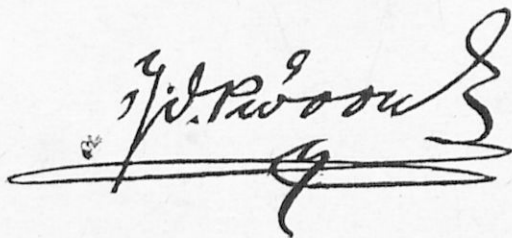
Κατ' ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργοῦ

Ὁ Τμηματάρχης τοῦ Γ' τμήματος

Ι. ΓΡΥΠΑΡΗΣ

Π. Ζαγανιάρης

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει κάτωθεν τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγγραφέως.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Κεφ. I..... ἐδίκαζον δὲ τριακόσιοι ἄνδρες κατηγοροῦντος Μύρωνος καθ' ἱερῶν ὁμόσαντες αἰρεθέντες ἀριστίνδην. Καταγνωσθέντος δὲ τοῦ ἄγου, αὐτοὶ μὲν ἐκ τῶν τάφων ἐξεβλήθησαν, τὸ δὲ γένος αὐτῶν ἔφυγεν αειφυγίαν. Ἐπιμενίδης δ' ὁ Κρής ἐπὶ τούτοις ἐκάθηρε τὴν πόλιν.

Κεφ. II. — Μετὰ δὲ ταῦτα συνέβη στασιάσαι τοὺς τε γνωρίμους καὶ τὸ πλῆθος πολὺν χρόνον. Ἦν γὰρ αὐτῶν ἡ πολιτεία τοῖς τε ἄλλοις ὀλιγαρχικὴ πᾶσι, καὶ δὴ καὶ 2 ἐδούλευον οἱ πένητες τοῖς πλουσίοις καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα καὶ αἱ γυναῖκες· καὶ ἐκαλοῦντο πελάται καὶ ἐκτήμοροι· κατὰ ταύτην γὰρ τὴν μίσθωσιν ἠργάζοντο τῶν πλουσίων τοὺς ἀγρούς· ἡ δὲ πᾶσα γῆ δι' ὀλίγων ἦν· καὶ εἰ μὴ τὰς μισθώσεις ἀποδιδοῖεν, ἀγώγιμοι καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ παῖδες ἐγίνγοντο. Καὶ οἱ δανεισμοὶ πᾶσιν ἐπὶ τοῖς σώμασιν ἦσαν μέχρι Σόλωνος· οὗτος δὲ πρῶτος ἐγένετο τοῦ δήμου προστάτης. Χαλεπώτατον μὲν οὖν καὶ πικρότατον ἦν τοῖς πολλοῖς τῶν κατὰ τὴν πολιτείαν τὸ δουλεύειν· 3 οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ἐδυσχέραινον· οὐδενὸς γάρ, ὥς εἰπεῖν, ἐτύγγανον μετέχοντες.

Κεφ. III.— Ἦν δ' ἡ τάξις τῆς ἀρχαίας πολιτείας τῆς

- πρὸ Δράκοντος τοιάδε. Τὰς μὲν ἀρχὰς καθίστασαν ἀρι-
 στίνδην καὶ πλουτίνδην· ἦρχον δὲ τὸ μὲν πρῶτον διὰ
 2 βίου, μετὰ δὲ ταῦτα δεκαέτειαν. Μέγιστα δὲ καὶ πρῶται
 τῶν ἀρχῶν ἦσαν βασιλεὺς καὶ πολέμαρχος καὶ ἄρχων·
 τούτων δὲ πρώτη μὲν ἡ τοῦ βασιλέως, αὕτη γὰρ ἦν πά-
 τριος, δευτέρα δ' ἐπικατέστη πολεμαρχία διὰ τὸ γενέσθαι
 3 τινὰς τῶν βασιλέων τὰ πολέμια μαλακούς· ὅθεν καὶ τὸν
 ἢ Ἰῶνα μετεπέμψαντο χρείας καταλαβούσης. Τελευταία δ'
 ἡ τοῦ ἄρχοντος· οἱ μὲν γὰρ πλείους ἐπὶ Μέδοντος, ἔνιοι
 δ' ἐπὶ Ἀκάστου φασὶ γενέσθαι ταύτην· τεκμήριον δ' ἐ-
 πιφέρουσιν ὅτι οἱ ἑννέα ἄρχοντες ὁμνύουσιν ὥσπερ ἐπὶ
 Ἀκάστου τὰ ὄρκια ποιήσιν, ὥς ἐπὶ τούτου τῆς βασιλείας
 παραχωρησάντων τῶν Κοδριδᾶν ἀντὶ τῶν δοθεισῶν τῶ
 ἄρχοντι δωρεῶν. Τοῦτο μὲν οὖν ὁποτέρως ποτ' ἔχει, μι-
 κρόν ἂν παραλλάττοι τοῖς χρόνοις· ὅτι δὲ τελευταία τού-
 των ἐγένετο τῶν ἀρχῶν, σημεῖον καὶ τὸ μηδὲν τῶν πα-
 τρίων τὸν ἄρχοντα διοικεῖν, ὥσπερ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ πο-
 λέμαρχος, ἀλλ' ἀπλῶς τὰ ἐπίθετα· διὸ καὶ νεωστὶ γέγονεν
 3 ἡ ἀρχὴ μεγάλη, τοῖς ἐπιθέτοις αὐξηθεῖσα. Θεσμοθέται
 δὲ πολλοῖς ὕστερον ἔτεσιν ἠρέθησαν, ἥδη κατ' ἐνιαυτὸν
 αἰρουμένων τὰς ἀρχάς, ὅπως ἀναγράψαντες τὰ θέσμια
 φυλάττωσι πρὸς τὴν τῶν ἀμφισβητούντων κρίσιν· διὸ
 καὶ μόνη τῶν ἀρχῶν οὐκ ἐγένετο πλείων ἐνιαυσίας. Τοῖς
 5 μὲν οὖν χρόνοις τοσοῦτον προέχουσιν ἀλλήλων. Ἦσαν
 δ' οὐχ ἅμα πάντες οἱ ἑννέα ἄρχοντες, ἀλλ' ὁ μὲν βασιλεὺς
 εἶχε τὸ νῦν καλούμενον Βουκολεῖον, πλησίον τοῦ πρυτα-
 νείου (σημεῖον δέ· ἔτι καὶ νῦν γὰρ τῆς τοῦ βασιλέως
 γυναικὸς ἡ σύμμειξις ἐνταῦθα γίνεται τῶ Διονύσῳ καὶ
 ὁ γάμος), ὁ δὲ ἄρχων τὸ πρυτανεῖον, ὁ δὲ πολέμαρχος τὸ
 Ἐπιλύκειον (ὁ πρότερον μὲν ἐκαλεῖτο πολεμαρχεῖον,

ἐπεὶ δὲ Ἐπίλυκος ἀνφοδόμησε καὶ κατεσκεύασεν αὐτὸ πολεμαρχήσας, Ἐπιδύκειον ἐκλήθη), θεσμοθεταὶ δ' εἶχον τὸ θεσμοθετεῖον. Ἐπὶ δὲ Σόλωνος ἅπαντες εἰς τὸ θεσμοθετεῖον συνῆλθον. Κύριοι δ' ἦσαν καὶ τὰς δίκας αὐτοτελεῖς κρίνειν καὶ οὐχ ὥσπερ νῦν προανακρίνειν. Τὰ μὲν οὖν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦτον εἶχε τὸν τρόπον. Ἡ δὲ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν βουλὴ τὴν μὲν τάξιν εἶχε τοῦ δια- 6 τηρεῖν τοὺς νόμους, διώκει δὲ τὰ πλεῖστα καὶ τὰ μέγιστα τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ κολάζουσα καὶ ζημιοῦσα πάντας τοὺς ἀκοσμοῦντας κυρίως. Ἡ γὰρ αἵρεσις τῶν ἀρχόντων ἀριστίνδην καὶ πλουτίνδην ἦν, ἐξ ὧν οἱ Ἀρεοπαγῖται καθίσταντο· διὸ καὶ μόνη τῶν ἀρχῶν αὕτη μεμένηκε διὰ βίου καὶ νῦν.

Κεφ. IV.— Ἡ μὲν οὖν πρώτη πολιτεία ταύτην εἶχε τὴν ὑπογραφὴν· μετὰ δὲ ταῦτα, χρόνου τινὸς οὐ πολλοῦ διελθόντος, ἐπ' Ἀρισταίχμου ἀρχόντος Δράκων τοὺς θεσμοὺς ἔθηκεν· ἡ δὲ τάξις αὕτη τόνδε τὸν τρόπον εἶχε. Ἀπεδέδοτο μὲν ἡ πολιτεία τοῖς ὅπλα παρεχομένοις. Ἡ 2 ροῦντο δὲ τοὺς μὲν ἑννέα ἀρχοντας καὶ τοὺς ταμίαις οὐσίαν νεκτημένους οὐκ ἐλάττω δέκα μνῶν ἐλευθέραν, τὰς δ' ἄλλας ἀρχὰς τὰς ἐλάττους ἐκ τῶν ὅπλα παρεχομένων, στρατηγοὺς δὲ καὶ ἱπάρχους οὐσίαν ἀποφαίνοντας οὐκ ἔλαττον ἢ ἑκατὸν μνῶν ἐλευθέραν καὶ παῖδας ἐκ γαμετῆς γυναικὸς γνησίους ὑπὲρ δέκα ἔτη γεγονότας· τούτους δ' ἔδει διεγγυᾶν τοὺς πρυτάνεις καὶ τοὺς στρατηγοὺς καὶ τοὺς ἱπάρχους τοὺς ἔνους μέχοι εὐθυνῶν, ἐγγυητὰς τέσσαρας ἐκ τοῦ αὐτοῦ τέλους δεχομένους, οὐπὲρ οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ ἱπάρχοι. Βουλευεῖν δὲ τετρακοσίους καὶ ἕνα τοὺς λαχόντας ἐκ τῆς πολιτείας· κληροῦσθαι δὲ καὶ ταύτην καὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς τοῦ ὑπὲρ τριάκοντ' ἔτη γεγο-

νότας, καὶ δις τὸν αὐτὸν μὴ ἄρχειν πρὸ τοῦ πάντας ἐξελ-
θεῖν· τότε δὲ πάλιν ἐξ ὑπαρχῆς κληροῦν. Εἰ δέ τις τῶν
βουλευτῶν, ὅταν ἔδρα βουλῆς ἢ ἐκκλησίας ἦ, ἐκλείποι
τὴν σύνοδον, ἀπέτινον ὁ μὲν πεντακκοσιομέδιμνος τρεῖς
4 δραχμαί, ὁ δὲ ἱππεὺς δύο, ζευγίτης δὲ μίαν. Ἡ δὲ βουλή
ἢ ἐξ Ἀρείου πάγου φύλαξ ἦν τῶν νόμων καὶ διετήρει
τὰς ἀρχάς, ὅπως κατὰ τοὺς νόμους ἄρχωσιν. Ἐξῆν δὲ τῷ
ἀδικουμένῳ πρὸς τὴν τῶν Ἀρεοπαγιτῶν βουλήν εισαγ-
γέλλειν, ἀποφαίνοντι παρ' ὃν ἀδικεῖται νόμον. Ἐπὶ δὲ
τοῖς σώμασιν ἦσαν οἱ δανεισμοί, καθάπερ εἴρηται, καὶ
ἡ χώρα δι' ὀλίγων ἦν.

Κεφ. V.—α) Τοιαύτης δέτῃς τάξεως οὔσης ἐν τῇ πολι-
τείᾳ καὶ τῶν πολλῶν δουλευόντων τοῖς ὀλίγοις, ἀντέστη
2 τοῖς γνωρίμοις ὁ δῆμος. Ἰσχυρᾶς δὲ τῆς στάσεως οὔσης
καὶ πολὺν χρόνον ἀντικαθημένων ἀλλήλοις, εἵλοντο κοινῇ
διαλλακτὴν καὶ ἄρχοντα Σόλωνα καὶ τὴν πολιτείαν ἐπέ-
τρέψαν αὐτῷ ποιήσαντι τὴν ἐλεγείαν, ἧς ἐστὶν ἀρχή·
γινώσκω, καὶ μοι φρενὸς ἔνδοθεν ἄλγεα κεῖται,
προσβυτιάτην ἐσορῶν γαῖαν Ἰαονίας
κλινομένην·

ἐν ἣ πρὸς ἑκατέρους ὑπὲρ ἑκατέρων μάχεται καὶ διαμιφ-
σβητεῖ καὶ μετὰ ταῦτα κοινῇ παραινεῖ καταπαύειν τὴν
3 ἐνεσιτῶσαν φιλονικίαν. Ἦν δ' ὁ Σόλων τῇ μὲν φύσει
καὶ τῇ δόξῃ τῶν πρώτων, τῇ δ' οὐσίᾳ καὶ τοῖς πράγμασι
τῶν μέσων, ὥς ἐκ τῶν ἄλλων ὁμολογεῖται καὶ αὐτὸς
ἐν τοῖσδε τοῖς ποιήμασι μαρτυρεῖ, παραινῶν τοῖς πλου-
σίοις μὴ πλεονεκτεῖν·

ὑμεῖς δ' ἡσυχάσαντες ἐνὶ φρεσὶ καρτερόν ἦτορ,
οἱ πολλῶν ἀγαθῶν ἐς κόρον ἠλάσατε,
ἐν μετρίοισι τίθεσθε μέγαν νόον· οὔτε γὰρ ἡμεῖς

πεισόμεθ', οὐθ' ὑμῖν ἄρτια πάντ' ἔσεται.

καὶ ὅλως αἰεὶ τὴν αἰτίαν τῆς στάσεως ἀνάπτει τοῖς πλουσίοις. Διὸ καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς ἐλεγείας δεδοικέναι φησὶ «τὴν τε φιλαργυρίαν τὴν τε ὑπερηφανίαν», ὡς διὰ ταῦτα τῆς ἔχθρας ἐνεστώσης.

β') Κύριος δὲ γενόμενος τῶν πραγμάτων Σόλων τὸν τε δῆμον ἡλευθέρωσε καὶ ἐν τῷ παρόντι καὶ εἰς τὸ μέλλον, κωλύσας δανείζειν ἐπὶ τοῖς σώμασιν, καὶ χρεῶν ἀποκοπὰς ἐπέειπε καὶ τῶν ἰδίων καὶ τῶν δημοσίων, ἃς σεισάχθειςαν καλοῦσιν, ὡς ἀποσεισάμενοι τὸ βάρος. Ἐν 2 οἷς πειρῶνται τινες διαβάλλειν αὐτόν· συνέβη γὰρ τῷ Σόλωνι μέλλοντι ποιεῖν τὴν σεισάχθεισαν προειπεῖν τισὶ τῶν γνωρίμων, ἔπειθ', ὡς μὲν οἱ δημοτικοὶ λέγουσι, παραστρατηγηθῆναι διὰ τῶν φίλων, ὡς δ' οἱ βουλόμενοι βλασφημεῖν, καὶ αὐτὸν κοινωνεῖν· δανεισάμενοι γὰρ οὗτοι συνεπρίαντο πολλὴν χώραν, καὶ μετ' οὐ πολὺ τῆς τῶν χρεῶν ἀποκοπῆς γενομένης ἐπλούτου· ὅθεν φασὶ γενέσθαι τοὺς ὕστερον δοκοῦντας εἶναι παλαιοπλούτους. Οὐ μὲν ἀλλὰ πιθανώτερος ὁ τῶν δημοτικῶν λόγος· οὐ 3 γὰρ εἰκὸς ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις οὕτω μέτριον γενέσθαι καὶ κοινόν, ὥστ', ἐξδὼν αὐτῷ τοὺς ἑτέρους ὑποποιησάμενον τυραννεῖν τῆς πόλεως, ἀμφοτέροις ἀπεχθέςθαι καὶ περὶ πλείονος ποιήσασθαι τὸ καλὸν καὶ τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν ἢ τὴν ἑαυτοῦ πλεονεξίαν, ἐν οὕτῳ δὲ μικροῖς καὶ ἀναξίοις καταρρυπαίνειν ἑαυτόν. Ὅτι δὲ ταύτην ἔσχε τὴν ἐξουσίαν, τὰ τε πράγματα νοσοῦντα μαρτυρεῖ καὶ ἐν τοῖς 4 ποιήμασιν αὐτὸς πολλοῦ μέμνηται καὶ οἱ ἄλλοι συνομολογοῦσι πάντες. Ταύτην μὲν οὖν χρὴ νομίζειν ψευδῇ τὴν αἰτίαν εἶναι.

γ') Πολιτείαν δὲ κατέστησε καὶ νόμους ἔθηκεν ἄλλους,

- τοῖς δὲ Δράκοντος θεσμοῖς ἐπαύσαντο χρῶμενοι πλὴν τῶν φονικῶν. Ἀναγράψαντες δὲ τοὺς νόμους τοὺς εἰς τοὺς κύρβεις ἔστησαν ἐν τῇ στοᾷ τῇ βασιλείῳ καὶ ὤμοσαν χρῆσασθαι πάντες· οἱ δ' ἐννέα ἄρχοντες ὁμνύντες πρὸς τῷ λίθῳ κατεφάτιζον ἀναθήσειν ἀνδριάντα χρυσοῦν, εἴαν τινα παραβῶσι τῶν νόμων. Ὅθεν ἔτι καὶ νῦν οὕτως ὁμνύουσι. Κατέκλησε δὲ τοὺς νόμους εἰς
- 2 ἑκατὸν ἔτη καὶ διέταξε τὴν πολιτείαν τόνδε τὸν τρόπον·
- 3 τιμῆματι διεῖλεν εἰς τέτταρα τέλη, καθάπερ διήρητο καὶ πρότερον, εἰς πεντακοσιομέδιμνον καὶ ἱππέα καὶ ζευγίτην καὶ θῆτα. Καὶ τὰς μὲν ἄλλας ἀρχὰς ἀπένειμεν ἀρχεῖν ἐκ πεντακοσιομεδίμων καὶ ἱππέων καὶ ζευγιτῶν, τοὺς ἐννέα ἄρχοντας καὶ τοὺς ταμίαις καὶ τοὺς πωλητάς καὶ τοὺς ἑνδεκα καὶ τοὺς κωλακρέτας, ἐκάστοις ἀνάλογον τῷ μεγέθει τοῦ τιμήματος ἀποδιδούς τὴν ἀρχήν. Τοῖς δὲ τὸ θητικὸν τελοῦσιν ἐκκλήσιαις καὶ δικαστηρίων μετέ-
- 4 δωκε μόνον. Ἔδει δὲ τελεῖν πεντακοσιομέδιμνον μὲν ὅς ἂν ἐκ τῆς οἰκείας ποιῇ πεντακόσια μέτρα τὰ συνάμφω ξηρὰ καὶ ὑγρά, ἱππάδα δὲ τοὺς τριακόσια ποιοῦντας (ὥς δ' ἐνιοὶ φασι, τοὺς ἵπποτροφεῖν δυναμένους· σημεῖον δὲ φέρουσι τό τε ὄνομα τοῦ τέλους, ὥς ἂν ἀπὸ τοῦ πράγματος κείμενον, καὶ τὰ ἀναθήματα τῶν ἀρχαίων· ἀνάκειται γὰρ ἐν ἀκροπόλει εἰκὼν, ἐφ' ἣ ἐπιγέγραπται τὰδε
- Διφίλου Ἀνθεμίων τὴν δ' ἀνέθηκε θεοῖς,
θητικοῦ ἀντὶ τέλους ἱππάδ' ἀμειψάμενος·
- καὶ παρέστηκεν ἵππος ἐκμορτυρῶν, ὥς τὴν ἱππάδα τοῦτο σημεῖνον. Οὐ μὲν ἄλλ' εὐλογώτερον τοῖς μέτροις διηρῆσθαι, καθάπερ τοὺς πεντακοσιομέδιμνους· Ζευγίσιον δὲ τελεῖν τοὺς διακόσια τὰ συνάμφω ποιοῦντας· τοὺς δ' ἄλλους θητικόν, οὐδεμιᾶς μετέχοντας ἀρχῆς· διὸ καὶ

νῦν ἐπειδὴν εἴρηται τὸν μέλλοντα κληροῦσθαι τιν' ἀρχήν, ποῖον τέλος τελεῖ, οὐδ' ἂν εἷς εἴποι θητικόν.

δ') Τὰς δ' ἀρχὰς ἐποίησε κληρωτὰς ἐκ προκρίτων, οὓς ἐκάστη προκρίνειε τῶν φυλῶν. Προύκρινε δ' εἰς τοὺς ἐν- νέα ἄρχοντας ἐκάστη δέκα καὶ τούτων ἐκλήρουν ὅθεν ἔτι διαμένει ταῖς φυλαῖς τὸ δέκα κληροῦν ἐκάστην, εἴτ' ἐκ τούτων κυαμεύειν. Σημεῖον δ' ὅτι κληρωτὰς ἐποίησεν ἐκ τῶν τιμημάτων ὁ περὶ τῶν ταμιῶν νόμος, ᾧ χρώμε- μενοι διατελοῦσιν ἔτι καὶ νῦν· κελεύει γὰρ κληροῦν τοὺς ταμίας ἐκ πεντακοσιομεδίμων. Σόλων μὲν οὖν οὕτως 2 ἐνομοθέτησε περὶ τῶν ἀρχόντων· τὸ γὰρ ἀρχαῖον ἢ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴ ἀνακαλεσαμένη καὶ κρίνασα καθ' αὐ- τήν τὸν ἐπιτήδειον, ἐφ' ἐκάστη τῶν ἀρχῶν ἐπ' ἐνιαυτὸν ἄρξοντα ἀπέστελλεν. Φυλαὶ δ' ἦσαν τέτταρες, καθάπερ 3 πρότερον, καὶ φυλοβασιλεῖς τέτταρες. Ἐκ δὲ τῆς φυλῆς ἐκάστης ἦσαν νενεμημέναι τριττύες μὲν τρεῖς, ναυκραφαὶ δὲ δώδεκα καθ' ἐκάστην· ἦν δ' ἐπὶ τῶν ναυκραριῶν ἀρ- χὴ καθεστηκυῖα ναύκραροι, τεταγμένη πρὸς τε τὰς εἰσφο- ρὰς καὶ τὰς δαπάνας τὰς γιγνομένας· διὸ καὶ ἐν τοῖς νό- μοις τοῖς Σόλωνος, οἷς οὐκέτι χρῶνται, πολλαχοῦ γε- γραπται «τοὺς ναυκράρους εἰσπράττειν» καὶ «ἀναλίσκειν ἐκ τοῦ ναυκραρικοῦ ἀργυρίου». Βουλὴν δ' ἐποίησε τε- 4 τρακοσίους, ἑκατὸν ἕξ ἐκάστης φυλῆς, τὴν δὲ τῶν Ἀρεο- παγιτῶν ἔταξεν ἐπὶ τὸ νομοφυλακεῖν, ὥσπερ ὑπῆρχε καὶ πρότερον ἐπίσκοπος οὖσα τῆς πολιτείας, καὶ τὰ τε ἄλλα τὰ πλεῖστα καὶ τὰ μέγιστα τῶν πολιτικῶν διετήρει καὶ τοὺς ἁμαρτάνοντας ἠΰθυνεν, κυρία οὖσα καὶ ζημιοῦν καὶ κολάζειν, καὶ τὰς ἐκτίσεις ἀνέφερεν εἰς πόλιν, οὐκ ἐπι- γράφουσα τὴν πρόφασιν τοῦ ἐκτίνεσθαι, καὶ τοὺς ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου συνισταμένους ἔκρινε, Σόλωνος θέν-

τος νόμον εἰσαγγελίας περὶ αὐτῶν. Ὅρων δὲ τὴν μὲν
 5 πόλιν πολλάκις στασιάζουσιν, τῶν δὲ πολιτῶν ἐνίους διὰ
 τὴν ῥαθυμίαν ἀγαπῶντας τὸ αὐτόματον, νόμον ἔθηκε
 πρὸς αὐτοὺς ἴδιον, ὅς ἂν στασιαζούσης τῆς πόλεως μὴ
 θῆναι τὰ ὅπλα μηδὲ μεθ' ἐτέρων, ἄτιμον εἶναι καὶ τῆς
 πόλεως μὴ μετέχειν.

ε') Τὰ μὲν οὖν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦτον εἶχε τὸν τρόπον.
 Δοκεῖ δὲ τῆς Σόλωνος πολιτείας τρία ταῦτ' εἶναι τὰ δη-
 μοτικώτατα· πρῶτον μὲν καὶ μέγιστον τὸ μὴ δανείζειν
 ἐπὶ τοῖς σώμασιν, ἔπειτα τὸ ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ τιμω-
 ρεῖν ὑπὲρ τῶν ἀδικουμένων, τρίτον δέ, ὃ μάλιστα φα-
 σιν ἰσχυκέναι τὸ πλῆθος, ἢ εἰς τὸ δικαστήριον ἔφεσις.
 2 Κύριος γὰρ ὢν ὁ δῆμος τῆς ψήφου, κύριος γίνεται τῆς
 πολιτείας. Ἐτι δὲ καὶ διὰ τὸ μὴ γεγράφθαι τοὺς νόμους
 ἀπλῶς μηδὲ σαφῶς, ἀλλ' ὥσπερ ὁ περὶ τῶν κλήρων καὶ
 ἐπικλήρων, ἀνάγκη πολλὰς ἀμφισβητήσεις γίνεσθαι καὶ
 πάντα βραβεύειν καὶ τὰ κοινὰ καὶ τὰ ἴδια τὸ δικαστή-
 ριον. Οἶονται μὲν οὖν τινες ἐπίτηδες ἀσαφεῖς αὐτὸν
 ποιῆσαι τοὺς νόμους, ὅπως ἢ τῆς κρίσεως ὁ δῆμος κύ-
 ριος. Οὐ μὲν εἰκός, ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι καθόλου
 περιλαβεῖν τὸ βέλτιστον· οὐ γὰρ δίκαιον ἐκ τῶν νῦν γι-
 γνομένων, ἀλλ' ἐκ τῆς ἄλλης πολιτείας θεωρεῖν τὴν ἐκεί-
 νην βούλησιν.

ς') Ἐν μὲν οὖν τοῖς νόμοις ταῦτα δοκεῖ θεῖναι δημο-
 τικά, πρὸ δὲ τῆς νομοθεσίας ποιήσας τὴν τῶν χρητῶν
 ἀποκοπὴν καὶ μετὰ ταῦτα τὴν τε τῶν μέτρων καὶ στα-
 2 θμῶν καὶ τὴν τοῦ νομίσματος αὔξησιν. Ἐπ' ἐκείνου γὰρ
 ἐγένετο καὶ τὰ μέτρα μείζω τῶν Φειδωνείων καὶ ἡ μὲν
 πρότερον ἔχουσα σταθμὸν ἑβδομήκοντα δραχμὰς ἀνεπλη-
 ρώθη ταῖς ἑκατόν. Ἦν δ' ὁ ἀρχαῖος χαρακτήρ διδρα-

χιμον. Ἐποίησε δὲ καὶ σταθμὰ πρὸς τὸ νόμισμα, τρεῖς καὶ ἐξήκοντα μναῖς τὸ τάλαντον ἀγούσας καὶ ἐπιδιειρηθήσαν αἱ τρεῖς μναῖ τῷ στατήρι καὶ τοῖς ἄλλοις σταθμοῖς.

ζ') Διατάξας δὲ τὴν πολιτείαν ὅνπερ εἴρηται τρόπον, ἐπειδὴ προσιόντες αὐτῷ περὶ τῶν νόμων ἠνώχλουν, τὰ μὲν ἐπιτιμῶντες τὰ δὲ ἀνακρίνοντες, βουλόμενος μήτε ταῦτα κινεῖν μήτ' ἀπεχθάνεσθαι παρῶν, ἀποδημίαν ἐποιήσατο κατ' ἐμπορίαν ἅμα καὶ θεωρίαν εἰς Αἴγυπτον, εἰπὼν ὥς οὐχ ἦξει δέκα ἐτῶν οὐ γὰρ οἶεσθαι δίκαιος εἶναι τοὺς νόμους ἐξηγεῖσθαι παρῶν, ἀλλ' ἕκαστον τὰ γεγραμμένα ποιεῖν. Ἄμα δὲ καὶ συνέβαινεν αὐτῷ τῶν τε γνωρίμων 2 διαφόρους γεγενῆσθαι πολλοὺς διὰ τὰς τῶν χρεῶν ἀποκοπὰς, καὶ τὰς στάσεις ἀμφοτέρας μεταθέσθαι διὰ τὸ παράδοξον αὐτοῖς γενέσθαι τὴν κατάστασιν. Ὁ μὲν γὰρ δῆμος ᾤετο πάντ' ἀνάδαστα ποιήσειν αὐτόν, οἱ δὲ γνώριμοι πάλιν τὴν αὐτὴν τάξιν ἀποδώσειν ἢ μικρὸν παραλλάξειν· ὁ δὲ Σόλων ἀμφοτέροις ἠναντιώθη, καὶ ἐξὸν αὐτῷ μεθ' ὁποτέρων ἐβούλετο συστάντα τυραννεῖν, εἴλετο πρὸς ἀμφοτέρους ἀπεχθέσθαι σφσας τὴν πατρίδα καὶ τὰ βέλτιστα νομοθετήσας.

η') Ταῦτα δ' ὅτι τοῦτον τὸν τρόπον ἔσχεν, οἱ τ' ἄλλοι συμφωνοῦσι πάντες καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ποιήσει μέμνηται περὶ αὐτῶν ἐν τοῖσδε·

δῆμῳ μὲν γὰρ ἔδωκα τόσον γέρας, ὅσπον ἀπαρκεῖ,
τιμῆς οὐτ' ἀφελὼν οὐτ' ἐπορεξάμενος·

οἱ δ' εἶχον δύναμιν καὶ χρήμασιν ἦσαν ἀγῆτοί,
καὶ τοῖς ἐφρασάμην μηδὲν ἀεικὲς ἔχειν.

Ἔστην δ' ἀμφιβαλὼν κρατερὸν σάκος ἀμφοτέροισι,
νικᾶν δ' οὐκ εἶας οὐδετέρους ἀδίκως.

Πάλιν δ' ἀποφαινόμενος περὶ τοῦ πλήθους, ὥς 2

αὐτῷ δεῖ χρῆσθαι·

δῆμος δ' ὧδ' ἂν ἄριστα σὺν ἡγεμόνεσσιν ἔποιτο,
μήτε λίαν ἀνεθείς μήτε βιαζόμενος.

τίκτει γὰρ κόρος ὕβριν, ὅταν πολὺς ὄλβος ἔπηται
ἀνθρώποισιν, ὅσοις μὴ νόος ἄρτιος ᾖ.

3 καὶ πάλιν δ' ἐτέρωθί που λέγει περὶ τῶν διανείμασθαι
τὴν γῆν βουλομένων.

οἱ δ' ἔφ' ἄρπαγαῖσιν ἦλθον, ἐλπίδ' εἶχον ἀφνεᾶν
καδόκουν ἕκαστος αὐτῶν ὄλβον εὐρήσειν πολὺν
καὶ με κοτίλλοντας λείως τραχὺν ἐκφανεῖν νόον.
Χαῦνα μὲν τότε ἐφράσαντο, νῦν δέ μοι χολούμενοι
λοξὸν ὀφθαλμοῖς ὁρῶσι πάντες ὥστε δήμιον.

Οὐ χρεῶν· ἃ μὲν γὰρ εἶπα σὺν θεοῖσιν ἦνυσσα,
ἄλλα δ' οὐ μάτην ἔερδον, οὐδέ μοι τυραννίδος
ἀνδάνει βία τι ῥέζειν, οὐδὲ πειράς χθονὸς
πατρίδος κακοῖσιν ἐσθλοὺς ἰσομοιρίαν ἔχειν.

4 Πάλιν δὲ καὶ περὶ τῆς ἀποκοπῆς τῶν χρεῶν καὶ τῶν δου-
λευόντων μὲν πρότερον, ἐλευθερωθέντων δὲ διὰ τὴν
σεισάχθειαν·

ἐγὼ δὲ τῶν μὲν οὐνεκα ξυνήγαγον
δῆμον, τί τούτων πρὶν τυχεῖν ἐπαυσάμην;
συμμαρτυροίη ταῦτ' ἂν ἐν δίκῃ χρόνου
μήτηρ μεγίστη δαιμόνων Ὀλυμπίων
ἄριστα, Γῇ μέλαινα, τῆς ἐγὼ ποτε
ὄρους ἀνεῖλον πολλαχῇ πεπηγότας,
πρόσθεν δὲ δουλεύουσα, νῦν ἐλευθέρα.

Πολλοὺς δ' Ἀθήνας πατρίδ' εἰς θεόκτιτον,
ἀνήγαγον πρᾶθέντας, ἄλλον ἐκδίκως,
ἄλλον δικαίως, τοὺς δ' ἀναγκαίης ὑπὸ
χρειοῦς φυγόντας, γλῶσσαν οὐκέτ' Ἀττικὴν

ίέντας, ὥς ἂν πολλαχῇ πλανωμένους,
 τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοῦ δουλίην ἀεικέα
 ἔχοντας, ἦθη δεσποτῶν τρομευμένους,
 ἐλευθέρους ἔθηκα. Ταῦτα μὲν κράτει,
 ὁμοῦ βίαν τε καὶ δίκην συναρμόσας,
 ἔρεξα καὶ διηλθον ὥς ὑπεσχόμην.

Θεσμούς θ' ὁμοίως τῷ κακῷ τε κάγαθῷ,
 εὐθείαν εἰς ἕκαστον ἀρμόσας δίκην,
 ἔγραψα. Κέντρον δ' ἄλλος ὥς ἐγὼ λαβών,
 κακοφραδῆς τε καὶ φιλοκτῆμων ἀνὴρ,
 οὐκ ἂν κατέσχε δῆμον· εἰ γὰρ ἠθέλον
 ἂ τοῖς ἐναντίοισιν ἦνδανε τότε,
 αὐτὸς δ' ἂ τοῖσιν οὔτεροι φρασαίατο
 πολλῶν ἂν ἀνδρῶν ἢδ' ἐχηρώθη πόλις.
 Τῶν οὖνεκ' ἀλκὴν πάντοθεν ποιούμενος
 ὥς ἐν κυσὶν πολλῇσιν ἐστράφην λύκος.

καὶ πάλιν ὀνειδίζων πρὸς τὰς ὕστερον αὐτῶν μεμψιμοι- 5
 ρίας ἀμφοτέρων·

δῆμῳ μὲν εἰ χρὴ διαφάδην ὀνειδίσαι,
 ἂ νῦν ἔχουσιν, οὔ ποτ' ὀφθαλμοῖσιν ἂν
 εὔδοντες εἶδον.

Ὅσοι δὲ μείζους καὶ βίαν ἀμείνονες
 αἰνοῖεν ἂν με καὶ φίλον ποιοίατο.

εἰ γὰρ τις ἄλλος, φησί, ταύτης τῆς τιμῆς ἔτυχεν,
 οὐκ ἂν κατέσχε δῆμον οὐδ' ἐπαύσατο,
 πρὶν ἀνταράξας πῖαρ ἐξεῖλεν γάλα.
 Ἐγὼ δὲ τούτων ὥσπερ ἐν μεταιχιμῳ
 ὄρος κατέστην.

Κεφ. VI.— Τὴν μὲν οὖν ἀποδημίαν ἐποίησατο διὰ
 ταύτας τὰς αἰτίας. Σόλωνος δ' ἀποδημήσαντος ἔτι τῆς

πόλεως τεταραγμένης, ἐπὶ μὲν ἔτη τέτταρα διῆγον ἐν
 ἡσυχίᾳ· τῷ δὲ πέμπτῳ μετὰ τὴν Σόλωνος ἀρχὴν οὐ κα-
 τέστησαν ἄρχοντα διὰ τὴν στάσιν, καὶ πάλιν ἔτει πέμ-
 2 πτῳ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἀναρχίαν ἐποίησαν. Μετὰ δὲ
 ταῦτα Δαμασίας αἰρεθεὶς ἄρχων ἔτη δύο καὶ δύο μῆνας
 ἤρξεν, ἕως ἐξηλαθῇ βία τῆς ἀρχῆς. Εἴτ' ἔδοξεν αὐτοῖς
 διὰ τὸ στασιάζειν ἄρχοντας ἐλέσθαι δέκα, πέντε μὲν
 εὐπατριδῶν, τρεῖς δὲ ἀγροίκων, δύο δὲ δημιουργῶν,
 3 καὶ οὗτοι τὸν μετὰ Δαμασίαν ἤρξαν ἐνιαυτόν. Ὡ καὶ δῆ-
 λον ὅτι μεγίστην εἶχε δύναμιν ὁ ἄρχων· φαίνονται γὰρ
 αἰεὶ στασιάζοντες περὶ ταύτης τῆς ἀρχῆς. Ὅλως δὲ διε-
 τέλουν νοσοῦντες τὰ πρὸς ἑαυτούς, οἱ μὲν ἀρχὴν καὶ
 πρόφασιν ἔχοντες τὴν τῶν χορῶν ἀποκοπὴν (συνεβεβή-
 κει γὰρ αὐτοῖς γεγονέναι πένησιν), οἱ δὲ τῇ πολιτείᾳ δυσ-
 χεραίνοντες διὰ τὸ μεγάλην γεγονέναι μεταβολήν, ἐνι-
 4 σαι δὲ διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους φιλονικίαν. Ἦσαν δ' αἱ στά-
 σεις τρεῖς, μία μὲν τῶν παραλίων, ὧν προειστήκει Μεγα-
 κλῆς ὁ Ἀλκμέωνος, οἵπερ ἐδόκουν μάλιστα διώκειν τὴν
 μέσσην πολιτείαν, ἄλλη δὲ τῶν πεδιακῶν, οἱ τὴν ὀλιχαρ-
 χίαν ἐζήτουν, ἡγεῖτο δ' αὐτῶν Λυκοῦργος, τρίτη δ' ἡ
 τῶν διακρίων, ἐφ' ἣ τεταγμένος ἦν Πεισίστρατος, δι-
 5 μοτικώτατος εἶναι δοκῶν. Προσεκεκόσμηντο δὲ τούτοις
 οἱ τε ἀφηρημένοι τὰ χρεᾶ διὰ τὴν ἀπορίαν καὶ οἱ τῷ
 γένει μὴ καθαροὶ διὰ τὸν φόβον· σημεῖον δ' ὅτι μετὰ
 τὴν τῶν τυράννων κατάλυσιν ἐποίησαν διαψηφισμόν, ὥς
 πολλῶν κοινοῦνόντων τῆς πολιτείας οὐ προσῆκον· εἴ-
 χον δ' ἕκαστοι τὰς ἐπωνυμίας ἀπὸ τῶν τόπων, ἐν οἷς
 ἐγεώργουν.

Κεφ. VII.— Δημοτικώτατος δ' εἶναι δοκῶν ὁ Πεισίστρα-
 τος καὶ σφόδρ' εἰδοκιμηκὼς ἐν τῷ πρὸς Μεγαρόεας πολέ-

μω, κατατραυματίσας ἑαυτὸν συνέπεισε τὸν δῆμον, ὥς
 ὑπὸ τῶν ἀντιστασιωτῶν ταῦτα πεπονθώς, φυλακὴν ἑαυτῷ
 δοῦναι τοῦ σώματος, Ἀριστίωνος γράψαντος τὴν γνώμην.
 Λαβὼν δὲ τοὺς κορυνηφόρους καλουμένους, ἐπαναστάς
 μετὰ τούτων τῷ δήμῳ κατέσχε τὴν ἀκρόπολιν ἔτει τετάρ-
 τῳ καὶ τριακοστῷ μετὰ τὴν τῶν νόμων θέσιν. Ἐπὶ Κω-
 μέου ἄρχοντος. Λέγεται δὲ Σόλων, Πεισιστράτου τὴν φυ-
 λακὴν αἰτούντος, ἀντιλέξει καὶ εἰπεῖν ὅτι τῶν μὲν εἴη
 σοφώτερος, τῶν δ' ἀνδρειότερος· ὅσοι μὲν γὰρ ἀγνοοῦσι
 Πεισίστρατον ἐπιτιθέμενον τυραννίδι, σοφώτερος εἶναι
 τούτων, ὅσοι δ' εἰδότες κατασιωπῶσιν, ἀνδρειότερος· ἐπεὶ
 δὲ λέγων οὐκ ἔπειθεν, ἐξαράμενος τὰ ὄπλα πρὸ τῶν θυ-
 ρῶν αὐτὸς μὲν ἔφη βεβοηθηκέναι τῇ πατρίδι καθ' ὅσον
 ἦν δυνατὸς (ἦδη γὰρ σφόδρα πρεσβύτης ἦν), ἀξιοῦν δὲ
 καὶ τοὺς ἄλλους ταῦτό τοῦτο ποιεῖν, Σόλων μὲν οὖν οὐ- 3
 δὲν ἤνυσε τότε παρακαλῶν· Πεισίστρατος δὲ λαβὼν τὴν
 ἀρχὴν διώκει τὰ κοινὰ πολιτικῶς μᾶλλον ἢ τυραννικῶς.
 Οὐπω δὲ τῆς ἀρχῆς ἐρριζωμένης, ὁμοφρονήσαντες οἱ περὶ
 τὸν Μεγακλέα καὶ τὸ Λυκοῦργον ἐξέβαλον αὐτὸν ἔκτῳ
 ἔτει μετὰ τὴν πρώτην κατάστασιν, ἐφ' Ἡγησίου ἄρχον-
 τος. Ἔτει δὲ δωδεκάτῳ μετὰ ταῦτα περιελανόμενος 4
 ὁ Μεγακλῆς τῇ στάσει, πάλιν ἐπικηρυκευσάμενος πρὸς
 τὸν Πεισίστρατον, ἐφ' ᾧ τε τὴν θυγατέρα αὐτοῦ λήψεται,
 κατήγαγεν αὐτὸν ἀρχαίως καὶ λίαν ἀπλῶς. Προδιασπείρας
 γὰρ λόγον, ὥς τῆς Ἀθηναῖς καταγούσης Πεισίστρατον,
 καὶ γυναῖκα καὶ μεγάλην καὶ καλὴν ἐξευρών, ὥς μὲν Ἡ-
 ρόδοτός φησιν, ἐκ τοῦ δήμου τῶν Παιανιέων, ὥς δ' ἔνιοι
 λέγουσιν, ἐκ τοῦ Κόλλυτοῦ στεφανόπωλιν Θερᾶτταν, ἣ
 ὄνομα Φύη, τὴν θεὸν ἀπομιμησάμενος τῷ κόσμῳ συνεισ-
 ῆγαγε μετ' αὐτοῦ, καὶ ὁ μὲν Πεισίστρατος ἐφ' ἄρματος

εἰσήλαννε, παραιβατούσης τῆς γυναικός, οἱ δ' ἐν τῷ ἄστει προσκυνοῦντες ἐδέχοντο θαυμάζοντες.

Κεφ. VIII.— Ἡ μὲν οὖν πρώτη κάθοδος ἐγένετο τοιαύτη. Μετὰ δὲ ταῦτ' αὐθις ἐξέπεσε τὸ δεύτερον, ἔτι μάλιστα ἐβδόμῳ μετὰ τὴν κάθοδον· οὐ γὰρ πολὺν χρόνον κατέσχευεν, ἀλλὰ φοβηθεὶς ἀμφοτέρας τὰς στάσεις ὑπεξῆλθεν. Καὶ πρῶτον μὲν συνώκισε περὶ τὸν Θερμαῖον κόλπον χωρίον, ὃ καλεῖται Ῥαίκελος, ἐκεῖθεν δὲ παρῆλθεν εἰς τοὺς περὶ Πάγγαιον τόπους, ὅθεν χρηματισάμενος καὶ στρατιώτας μισθωσάμενος, ἐλθὼν εἰς Ἐρετρίαν ἐνδεκάτῳ πάλιν ἔτει, τότε πρῶτον ἀνασώσασθαι βίᾳ τὴν ἀρχὴν ἐπιχειρεῖ, συμπροθυμουμένων αὐτῷ πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων, μάλιστα δὲ Θηβαίων καὶ Λυγδάμιος τοῦ Ναξίου, ἔτι δὲ τῶν ἱππέων τῶν ἔχόντων ἐν Ἐρετρίᾳ τὴν
3 πολιτείαν. Νικήσας δὲ τὴν ἐπὶ Παλληνίδι μάχην καὶ λαβὼν τὴν πόλιν καὶ παρελόμενος τοῦ δήμου τὰ ὅπλα κατεῖχεν ἤδη τὴν τυραννίδα βεβαίως· καὶ Νάξον ἐλὼν
4 ἄρχοντα κατέστησε Λύγδαμιν. Παρείλετο δὲ τοῦ δήμου τὰ ὅπλα τόνδε τὸν τρόπον. Ἐξοπλασίαν ἐν τῷ Θησείῳ ποιησάμενος ἐκκλησιάζειν ἐπεχειρεῖ, καὶ χρόνον μὲν ἡκκλησίασε μικρόν· οὐ φασκόντων δὲ κατακούειν, ἐκέλευσεν αὐτοὺς προσαναβῆναι πρὸς τὸ πρόπυλον τῆς ἀκροπόλεως, ἵνα γεγωνῇ μᾶλλον. Ἐν ᾧ δ' ἐκεῖνος διέτριβε δημηγορῶν, ἀνελόντες οἱ ἐπὶ τούτῳ τεταγμένοι τὰ ὅπλα καὶ κατακλήσαιτες εἰς τὰ πλησίον οἰκήματα τοῦ Θησείου διεσήμεναν ἐλθόντες πρὸς τὸν Περσίστρατον. Ὁ δὲ ἐπεὶ τὸν ἄλλον λόγον ἐπετέλεσεν, εἶπε καὶ περὶ τῶν ὅπλων τὸ γεγονός, ὥς οὐ χρὴ θαυμάζειν οὐδ' ἀθυμεῖν, ἀλλ' ἀπελθόντας ἐπὶ τῶν ἰδίων εἶναι, τῶν δὲ κοινῶν αὐτοῖς ἐμελήσεσθαι πάντων.

Κεφ. IX.— Ἡ μὲν οὖν Πεισιστράτου τυραννίς ἐξ ἀρχῆς τε κατέστη τοῦτον τὸν τρόπον καὶ μεταβολὰς ἔσχε τοσαύτας. Διόκει δ' ὁ Πεισίστρατος, ὥσπερ εἴρηται, τὰ 2 περὶ τὴν πόλιν μετρίως καὶ μᾶλλον πολιτικῶς ἢ τυραννικῶς· ἔν τε γὰρ τοῖς ἄλλοις φιλόανθρωπος ἦν καὶ πρᾶος καὶ τοῖς ἀμαρτάνουσι συγγνωμονικός, καὶ δὴ καὶ τοῖς ἀπόροισι προεδάνειζε χρήματα πρὸς τὰς ἐργασίας, ὥστε διατρέφεσθαι γεωργοῦντας. Τοῦτο δ' ἐποίει δυοῖν χάριν, 3 ἵνα μήτε ἐν τῷ ἄστει διατρίβωσιν, ἀλλὰ διεσπαρμένοι κατὰ τὴν χώραν, καὶ ὅπως εὐποροῦντες τῶν μετρίων καὶ πρὸς τοῖς ἰδίοις ὄντες μήτ' ἐπιθυμῶσι μήτε σχολάζωσιν ἐπιμελεῖσθαι τῶν κοινῶν. Ἀμα δὲ συνέβαινε αὐτῷ καὶ 4 τὰς προσόδους γίνεσθαι μείζους ἐξεργαζομένης τῆς χώρας· ἐπράττετο γὰρ ἀπὸ τῶν γιγνομένων δεκάτην· διὸ 5 καὶ τοὺς κατὰ δήμους κατεσκεύασε δικαστὰς καὶ αὐτοὺς ἐξῆλθε πολλάκις εἰς τὴν χώραν ἐπισκοπῶν καὶ διαλύων τοὺς διαφερομένους, ὅπως μὴ καταβαίνοντες εἰς τὸ ἄστυ παραμελῶσι τῶν ἔργων. Τοιαύτης γάρ τις ἐξόδου τῷ 6 Πεισιστράτῳ γιγνομένης, συμβῆναί φασι τὸ περὶ τὸν ἐν τῷ Ὑμητῷ γεωργοῦντα τὸ κληθὲν ὕστερον χωρίον ἀτελές. Ἰδὼν γάρ τινα παντελῶς πέτρας σκάπτοντα καὶ ἐργαζόμενον, διὰ τὸ θαυμάσαι τὸν παῖδα ἐκέλευσεν ἐρέσθαι, τί γίγνεται ἐκ τοῦ χωρίου· ὁ δ' «ὅσα κακὰ καὶ ὀδύνη», ἔφη, «καὶ τούτων τῶν κακῶν καὶ τῶν ὀδυνῶν Πεισίστρατον δεῖ λαβεῖν τὴν δεκάτην». Ὁ μὲν οὖν ἄνθρωπος ἀπεκρίνατο ἀγνοῶν, ὁ δὲ Πεισίστρατος, ἥσθεις διὰ τὴν παρησίαν καὶ τὴν φιλεργίαν, ἀτελῇ πάντων ἐποίησεν αὐτόν. Οὐδὲν δὲ τὸ πλῆθος οὐδ' ἐν τοῖς ἄλλοις παρηνώ 7 χλει κατὰ τὴν ἀρχήν, ἀλλ' αἰεὶ παρεσκεύαζεν εἰρήνην καὶ ἐτήρει τὴν ἡσυχίαν· διὸ καὶ πολλάκις ἐθρύλουν, ὥς ἡ

ΙΩΑΝ. Θ. ΡΩΣΣΗ Ἀριστοτέλους Πολιτεία Ἀθηναίων 2

Πεισιστράτου τυραννίς ὁ ἐπὶ Κρόνου βίος εἴη· συνέβη γὰρ ὕστερον διαδεξαμένων τῶν υἱῶν πολλῶ γενέσθαι
 8 τραχυτέραν τὴν ἀρχήν. Μέγιστον δὲ πάντων ἦν τῶν ἐπαινουμένων τὸ δημοτικὸν εἶναι τῷ ἡθελῆ καὶ φιλάνθρωπον. Ἐν τε γὰρ τοῖς ἄλλοις ἐβούλετο πάντα διοικεῖν κατὰ τοὺς νόμους, οὐδεμίαν ἑαυτῷ πλεονεξίαν διδούς, καὶ ποτε προσκληθεὶς φόνου δίκην εἰς Ἄρειον πάγον αὐτὸς μὲν ἀπήντησεν ὥς ἀπολογησόμενος, ὁ δὲ
 9 προσκαλεσάμενος φοβηθεὶς ἔλιπεν. Διὸ καὶ πολὺν χρόνον ἔμεινεν ἐν τῇ ἀρχῇ καί, ὅτ' ἐκπέσοι, πάλιν ἀνελάμβανε ῥαδίως. Ἐβούλοντο γὰρ καὶ τῶν γνωρίμων καὶ τῶν δημοτικῶν οἱ πολλοί· τοὺς μὲν γὰρ ταῖς ὁμιλίαις, τοὺς δὲ ταῖς εἰς τὰ ἴδια βοηθείαις προσήγετο, καὶ πρὸς ἀμφοτέρα
 10 ἐπεφύκει καλῶς. Ἦσαν δὲ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις οἱ περὶ τῶν τυράννων νόμοι πρᾶοι κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς οἱ τ' ἄλλοι καὶ δὴ καὶ ὁ μάλιστα καθήκων πρὸς τὴν τῆς τυραννίδος κατάστασιν. Νόμος γὰρ αὐτοῖς ἦν ὅδε· «θέσμια τάδε Ἀθηναίων καὶ πάτρια· εἰάν τις τυραννεῖν ἐπανιστῶνται ἢ συγκαθιστῇ τις τυραννίδα, ἄτιμον εἶναι καὶ αὐτὸν καὶ γένος».

Κεφ. X.— Πεισίστρατος μὲν οὖν ἐγκατεγύρῃσεν τῇ ἀρχῇ καὶ ἀπέθαιε νοσήσας ἐπὶ Φιλόνεω ἄρχοντος, ἀφ' οὗ μὲν κατέστη τὸ πρῶτον τύραννος, ἔτη τριάκοντα καὶ τρία βιώσας, ἃ δ' ἐν τῇ ἀρχῇ διέμεινεν, ἐνὸς δέοντα εἴκοσιν·
 2 ἔφευγε γὰρ τὰ λοιπά. Διὸ καὶ φανερῶς ληροῦσιν οἱ φάσκοντες ἐρώμενον εἶναι Πεισίστρατον Σόλωνος καὶ στρατηγεῖν ἐν τῷ πρὸς Μεγαρέας πολέμῳ περὶ Σαλαμῖνος· οὐ γὰρ ἐνδέχεται ταῖς ἡλικίαις, εἰάν τις ἀναλογίζεται τὸν
 3 ἐκατέρου βίον καὶ ἐφ' οὗ ἀπέθανεν ἄρχοντος. Τελευτήσαντος δὲ Πεισιστράτου κατεῖχον οἱ υἱεῖς τὴν ἀρχήν,

προάγοντες τὰ πράγματα τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἦσαν δὲ δύο μὲν ἐκ τῆς γαμετῆς, Ἰππίας καὶ Ἴππαρχος, δύο δ' ἐκ τῆς Ἀργείας, Ἰοφῶν καὶ Ἠγησίστρατος, ᾧ παρωνύμιον ἦν Θέτταλος. Ἐπέγημε γὰρ Πεισίστρατος ἕξ Ἀρ- 4 γους ἀνδρὸς Ἀργείου θυγατέρα, ᾧ ὄνομ' ἦν Γοργίλος, Τιμώνασσαν, ἣν πρότερον ἔσχε γυναῖκα Ἀρχῖνος ὁ Ἀμπρακιώτης τῶν Κυψελιδῶν ὅθεν καὶ ἡ πρὸς τοὺς Ἀργείους ἐνέστη φιλία καὶ συνεμαχέσαντο χίλιοι τὴν ἐπὶ Παλληνίδι μάχην Ἠγησιστράτου κομίσαντος· γῆμαι δέ φασι τὴν Ἀργεῖαν οἱ μὲν ἐκπετόντα τὸ πρῶτον, οἱ δὲ κατέχοντα τὴν ἀρχήν.

Κεφ. ΧΙ.— Ἦσαν δὲ κύριοι μὲν τῶν πραγμάτων διὰ τὰ ἀξιώματα καὶ διὰ τὰς ἡλικίας Ἴππαρχος καὶ Ἰππίας, πρεσβύτερος δὲ ὢν ὁ Ἰππίας καὶ τῇ φύσει πολιτικός καὶ ἔμφρων ἐπεστιάει τῆς ἀρχῆς· ὁ δὲ Ἴππαρχος παιδιώδης καὶ ἔρωτικός καὶ φιλόμουσος ἦν (καὶ τοὺς περὶ Ἀνακρέοντα καὶ Σιμωνίδην καὶ τοὺς ἄλλους ποιητὰς οὗτος ἦν ὁ μεταπεμπόμενος). Θέτταλος δὲ νεώτερος πολὺ 2 καὶ τῷ βίῳ θραυὸς καὶ ὕβριστής, ἀφ' οὗ καὶ συνέβη τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς γενέσθαι πάντων τῶν κακῶν. Ἐρασθεὶς γὰρ τοῦ Ἀρμόδιου καὶ διαμαρτάνων τῆς πρὸς αὐτὸν φιλίας, οὗ κατεῖχε τὴν ὁργήν, ἀλλ' ἐν τε τοῖς ἄλλοις ἐνεσημαίνετο πικρῶς καὶ τὸ τελευταῖον μέλλουσιν αὐτοῦ τὴν ἀδελφὴν κανηφορεῖν Παναθηναίους ἐκώλυσεν, λοιδορήσας τι τὸν Ἀρμόδιον ὡς μαλακὸν ὄντα, ὅθεν συνέβη παροξυνθέντα τὸν Ἀρμόδιον καὶ τὸν Ἀριστογείονα πράττειν τὴν προᾶξιν μετεχόντων πολλῶν. Ἦδη δὲ 3 παρατηροῦντες ἐν ἀκροπόλει τοῖς Παναθηναίοις Ἰππίαν (ἐτύγχανε γὰρ οὗτος μὲν δεχόμενος, ὁ δ' Ἴππαρχος ἀποστέλλων τὴν πομπήν), ἰδόντες τινὰ τῶν κοινωνούντων

- τῆς πράξεως φιλανθρωπῶς ἐντυγχάνοντα τῷ Ἰππία καὶ νομίσαντες μηνύειν, βουλόμενοί τι δοῦσαι πρὸ τῆς συλλήψεως, καταβάντες καὶ προεξαναστάντες τῶν ἄλλων τὸν μὲν Ἰππαρχον διακοσμοῦντα τὴν πομπὴν παρὰ τὸ Λεωκόρειον ἀπέκτειναν, τὴν δ' ὅλην ἐλυμήναντο προᾶξιν.
- 4 Αὐτῶν δ' ὁ μὲν Ἀρμόδιος εὐθέως ἐτελεύτησεν ὑπὸ τῶν δορυφόρων, ὁ δ' Ἀριστογείτων ὕστερον, συλληφθεὶς καὶ πολλὸν χρόνον αἰκισθεὶς. Κατηγόρησε δ' ἐν ταῖς ἀνάγκαις πολλῶν, οἳ καὶ τῇ φύσει τῶν ἐπιφανῶν καὶ φίλοι τοῖς τυράννοις ἦσαν. Οὐ γὰρ ἐδύναντο παραχρῆμα λαβεῖν οὐδὲν ἶχνος τῆς πράξεως, ἀλλ' ὁ λεγόμενος λόγος, ὡς ὁ Ἰππίας ἀποστήσας ἀπὸ τῶν ὅπλων τοὺς πομπεύοντας ἐφώρασε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας, οὐκ ἀληθὴς ἐστίν· οὐ γὰρ ἔπεμπον τότε μεθ' ὅπλων, ἀλλ' ὕστερον τοῦτο κατεσκεύασεν ὁ δῆμος. Κατηγῆρει δὲ τῶν τοῦ τυράννου
- 5 φίλων, ὡς μὲν οἱ δημοτικοὶ φασιν, ἐπίτηδες, ἵνα ἀσέβησαιεν ἅμα καὶ γένοιτο ἀσθενεῖς ἀνελόντες τοὺς ἀναίτιους καὶ φίλους ἑαυτῶν, ὡς δ' ἔνιοι λέγουσιν, οὐχὶ πλατ-
- 6 τόμενος, ἀλλὰ τοὺς συνειδότας ἐμήνυεν. Καὶ τέλος ὡς οὐκ ἐδύνατο πάντα ποιῶν ἀποθανεῖν, ἐπαγγειλόμενος ὡς ἄλλους μηνύσων πολλοὺς καὶ πείσας αὐτῷ τὸν Ἰππίαν δοῦναι τὴν δεξιὰν πίστεως χάριν, ὡς ἔλαβεν, ὀνειδίσας ὅτι τῷ φονεῖ τᾶδελφοῦ τὴν δεξιὰν δέδωκεν, οὕτω παρώξυνε τὸν Ἰππίαν, ὥσθ' ὑπὸ τῆς ὀργῆς οὐ κατέσχευεν ἑαυτόν, ἀλλὰ σπασάμενος τὴν μάχαιραν διέφθειρεν αὐτόν.
- Κεφ. XII. Μετὰ δὲ ταῦτα συνέβαινε πολλῷ τραχυτέραν εἶναι τὴν τυραννίδα· καὶ γὰρ διὰ τὸ τιμωρῶν τὰδελφῶ πολλοὺς ἀνηρηκέναι καὶ ἐκβληκέναι πᾶσιν ἦν ἄπιστος
- 2 καὶ πικρός. Ἐτεὶ δὲ τετάρτῳ μάλιστα μετὰ τὸν Ἰππαρχου θάνατον, ἐπεὶ κακῶς εἶχε τὰ ἐν τῷ ἄστει, τὴν Μου-

νιχίαν ἐπεχείρησε τειχίζειν, ὥς ἐκεῖ μεθιδρυσόμενος. Ἐν τούτοις δ' ὧν ἐξέπεσεν ὑπὸ Κλεομένους τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως, χρησμῶν γιγνομένων αἰεὶ τοῖς Λάκωσι κιταλύειν τὴν τυραννίδα διὰ τοιάνδ' αἰτίαν. Οἱ φυγάδες, 3 ὧν οἱ Ἀλκμεωνίδαι προειστήκεσαν, αὐτοὶ μὲν δι' αὐτῶν οὐκ ἐδύναντο ποιήσασθαι τὴν κάθοδον, ἀλλ' αἰεὶ προσέπταιον· ἐν τε γὰρ τοῖς ἄλλοις, οἷς ἔπραττον, διεσφάλλοντο καὶ τειχίσαντες ἐν τῇ χώρᾳ Λειψύδριον τὸ ὑπὲρ Πάρνηθος, εἰς ὃ συνεξῆλθόν τινες τῶν ἐκ τοῦ ἄστεως, ἐξεπολιορκήθησαν ὑπὸ τῶν τυράννων, ὅθεν ὕστερον εἰς ταύτην τὴν συμφορὰν ἦδον ἐν τοῖς σχολίοις·

αἰαὶ Λειψύδριον προδωσέταιρον,
οἷους ἄνδρας ἀπώλεσας μάχεσθαι
ἀγαθοὺς τε καὶ εὐπατρίδας,
οἳ τότε ἔδειξαν οἷων πατέρων ἔσαν.

Ἀποτυγχάνοντες οὖν ἐν ἅπασι τοῖς ἄλλοις ἐμισθώσαντο 4 τὸν ἐν Δελφοῖς νεῶν οἰκοδομεῖν, ὅθεν εὐπόρησαν χρημάτων πρὸς τὴν τῶν Λακόνων βοήθειαν. Ἡ δὲ Πυθία προέφερεν αἰεὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις χρηστηριαζομένοις ἐλευθεροῦν τὰς Ἀθήνας, εἰς τοῦθ' ἕως προύτρυνε τοὺς Σπαρτιάτας, καίπερ ὄντων ξένων αὐτοῖς τῶν Πεισιστρατιδῶν συνεβάλλετο δὲ οὐκ ἐλάττω μοῖραν τῆς ὁρμῆς τοῖς Λάκωσιν ἢ πρὸς τοὺς Ἀργεῖους τοῖς Πεισιστρατίδαῖς ὑπάρχουσα φιλία. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον Ἀγχίμολον ἀπέ- 5 στείλαν κατὰ θάλατταν ἔχοντα στρατιάν. Ἡττηθέντος δ' αὐτοῦ καὶ τελευτήσαντος διὰ τὸ Κινεάν βοηθῆσαι τὸν Θετταλὸν ἔχοντα χιλίους ἵππεῖς, προσοργισθέντες τῷ γενομένῳ Κλεομένην ἐξέπεμψαν τὸν βασιλέα στόλον ἔχοντα μείζω κατὰ γῆν, ὃς ἐπεὶ τοὺς τῶν Θετταλῶν ἵππεῖς ἐνίκησε κωλύοντας αὐτὸν εἰς τὴν Ἀττικὴν παρίεναί, κατα-

κλήσας τὸν Ἰππίαν εἰς τὸ καλούμενον Πελαργικὸν τεῖχος
 6 ἐπολιόρκει μετὰ τῶν Ἀθηναίων. Προσκαθημένου δ' αὐ-
 τοῦ συνέπεσεν ὑπεξιόντας ἁλῶναι τοὺς τῶν Πεισιτρατιδῶν
 υἱεῖς· ὧν ληφθέντων ὁμολογίαν ἐπὶ τῇ τῶν παίδων σω-
 τηρίᾳ ποιησάμενοι καὶ τὰ ἑαυτῶν ἐν πένθ' ἡμέραις ἐκ-
 κομισάμενοι παρέδωκαν τὴν ἀκρόπολιν τοῖς Ἀθηναίοις
 ἐπὶ Ἀρπακτίδου ἄρχοντος, κατασχόντες τὴν τυραννίδα
 μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν ἔτη μάλιστα ἑπτακαίδεκα,
 τὰ δὲ σύμπαντα σὺν οἷς ὁ πατήρ ἤρξεν ἑνὸς δεῖν πεν-
 τήκοντα.

Κεφ. XIII. Καταλυθείσης δὲ τῆς τυραννίδος ἐστασία-
 ζον πρὸς ἀλλήλους Ἰσαγόρας ὁ Τεισάνδρου, φίλος ὢν τῶν
 τυράννων, καὶ Κλεισθένης, τοῦ γένους ὢν τῶν Ἀλκμεω-
 νιδῶν. Ἡττώμενος δὲ ταῖς ἐταιρείαις ὁ Κλεισθένης προσ-
 ηγάγετο τὸν δῆμον, ἀποδιδούς τῷ πλήθει τὴν πολιτείαν.
 2 Ὁ δὲ Ἰσαγόρας ἐπιλειπόμενος τῇ δυνάμει, πάλιν ἐπικα-
 λεσάμενος τὸν Κλεομένην, ὄντα ἑαυτῷ ξένον, συνέπεισεν
 ἐλαύνειν τὸ ἄγος, διὰ τὸ τοὺς Ἀλκμεωνίδας δοκεῖν εἶναι
 3 τῶν ἐναγῶν. Ὑπεξελθόντος δὲ τοῦ Κλεισθένου, ἀφικόμε-
 νος ὁ Κλεομένης μετ' ὀλίγων ἠγγλάτει τῶν Ἀθηναίων
 ἑπτακοσίας οἰκίας· ταῦτα δὲ διαπραξάμενος τὴν μὲν βουλήν
 ἐπειράτο καταλύειν, Ἰσαγόραν δὲ καὶ τριακοσίους τῶν φί-
 λων μετ' αὐτοῦ κυρίους καθιστάναι τῆς πόλεως. Τῆς δὲ
 βουλῆς ἀντιστάσης καὶ συναθροισθέντος τοῦ πλήθους, οἱ
 μὲν περὶ τὸν Κλεομένην καὶ Ἰσαγόραν κατέφυγον εἰς
 τὴν ἀκρόπολιν, ὁ δὲ δῆμος δύο μὲν ἡμέρας προσκαθεζό-
 μενος ἐπολιόρκει, τῇ δὲ τρίτῃ Κλεομένην μὲν καὶ τοὺς
 μετ' αὐτοῦ πάντας ἀφεῖσαν ὑποσπόνδους, Κλεισθένην
 4 δὲ καὶ τοὺς ἄλλους φυγάδας μετεπέμψαντο. Κατασχόν-
 τος δὲ τοῦ δήμου τὰ πράγματα, Κλεισθένης ἡγεῖων ἦν

καὶ τοῦ δήμου προστάτης. Αἰτιώτατοι γὰρ σχεδὸν ἐγένοντο τῆς ἐκβολῆς τῶν τυράννων οἱ Ἀλκμεωνίδαι καὶ στασιάζοντες τὰ πολλὰ διετέλεσαν. Ἔτι δὲ πρότερον τῶν Ἀλκμεωνιδῶν Κήδων ἐπέθετο τοῖς τυράννοις, διὸ καὶ ἦδον καὶ εἰς τοῦτον ἐν τοῖς σχολίοις·

ἔγχει καὶ Κήδωνι, διάκονε, μηδ' ἐπιλήθου,
εἰ χρὴ τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν οἰνοχοεῖν.

Κεφ. XIV. Διὰ μὲν οὖν ταύτας τὰς αἰτίας ἐπιστενευεν ὁ δῆμος τῷ Κλεισθένει. Τότε δὲ τοῦ πλήθους προεστηκώς ἐτετετάρτω μετὰ τὴν τῶν τυράννων κατάλυσιν ἐπὶ Ἰσαγόρου 2 ἄρχοντος πρῶτον μὲν συνένειμε πάντας εἰς δέκα φυλάς ἀντὶ τῶν τεττάρων, ἀναμεῖξαι βουλόμενος, ὅπως μετὰσχωσι πλείους τῆς πολιτείας· ὅθεν ἐλέχθη καὶ τὸ μὴ φυλοκρεῖν πρὸς τοὺς ἐξειάζειν τὰ γένη βουλομένους. Ἐπειτα τὴν βουλὴν πεντακοσίους ἀντὶ τετρακοσίων κατέστησεν, 3 πεντήκοντα ἕξ ἐκάστης φυλῆς· τότε δ' ἦσαν ἑκατόν. Διὰ τοῦτο δὲ οὐκ εἰς δώδεκα φυλάς συνέταξεν, ὅπως αὐτῷ μὴ συμβαίνει μερίζειν κατὰ τὰς προϋπάρχουσας τριττῷς· ἦσαν γὰρ ἐκ τεττάρων φυλῶν δώδεκα τριττῆς, ὥστ' οὐ συνέπιπτεν ἂν ἀναμίσγεσθαι τὸ πλήθος. Διένειμε δὲ καὶ τὴν χώραν κατὰ δήμους τριάκοντα μέρη, δέκα μὲν τῶν 4 περὶ τὸ ἄστυ, δέκα δὲ τῆς παραλίας, δέκα δὲ τῆς μεσογείου, καὶ ταύτας ἐπονομάσας τριττῷς ἐκλήρωσε τρεῖς εἰς τὴν φυλὴν ἐκάστην, ὅπως ἐκάστη μετέχῃ πάντων τῶν τόπων. Καὶ δημότας ἐποίησεν ἀλλήλων τοὺς οἰκοῦντας ἐν ἐκάστῳ τῶν δήμων, ἵνα μὴ πατρόθεν προσαγορεύοντες ἐξελέγχωσι τοὺς νεοπολίτας, ἀλλὰ τῶν δήμων ἀναγορεύωσιν· ὅθεν καὶ καλοῦσι Ἀθηναῖοι σφᾶς αὐτοὺς τῶν δή- 5 μων. Κατέστησε δὲ καὶ δημάρχους τὴν αὐτὴν ἔχοντας ἐπιμέλειαν τοῖς πρότερον ναυκράροις· καὶ γὰρ τοὺς δή-

μους ἀντὶ τῶν ναυκραριῶν ἐποίησε. Προσηγόρευσε δὲ τῶν δῆμων τοὺς μὲν ἀπὸ τῶν τόπων, τοὺς δὲ ἀπὸ τῶν κτισάντων· οὐ γὰρ ἅπαντες ὑπῆρχον ἔτι τοῖς τόποις.

6 Τὰ δὲ γένη καὶ τὰς φατρίας καὶ τὰς ἱερωσύνας εἵασεν ἔχειν ἐκαστοὺς κατὰ τὰ πάτρια. Ταῖς δὲ φυλαῖς ἐποίησεν ἐπωνύμους ἐκ τῶν προκριθέντων ἑκατὸν ἀρχηγῶν οὓς ἀνεῖλεν ἡ Πυθία δέκα.

Κεφ. XV. Τούτων δὲ γενομένων δημοτικωτέρα πολὺ τῆς Σόλωνος ἐγένετο ἡ πολιτεία· καὶ γὰρ συνέβη τοὺς μὲν Σόλωνος νόμους ἀφανίσαι τὴν τυραννίδα διὰ τὸ μὴ χρῆσθαι, καινοὺς δ' ἄλλους θεῖναι τὸν Κλεισθένη στοχαζόμενον τοῦ πλήθους, ἐν οἷς ἐτέθη καὶ ὁ περὶ τοῦ

2 ὀστρακισμοῦ νόμος. Πρῶτον μὲν οὖν ἔτει πέμπτῳ μετὰ ταύτην τὴν κατάστασιν ἐφ' Ἐρμοκρέοντος ἀρχοντος τῇ βουλῇ τοῖς πεντακοσίοις τὸν ὄρκον ἐποίησαν, ὃν ἔτι καὶ νῦν ὁμνύουσιν. Ἔπειτα τοὺς στρατηγούς ἡροῦντο κατὰ φυλάς, ἕξ ἐκάστης φυλῆς ἓνα, τῆς δὲ ἀπάσης στρα-

3 τιᾶς ἡγεμὼν ἦν ὁ πολέμερχος. Ἔτει δὲ μετὰ ταῦτα δωδεκάτῳ νικήσαντες τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἐπὶ Φαινίππου ἀρχεντος, διαλιπόντες ἔτη δύο μετὰ τὴν νίκην, θαρροῦντος ἤδη τοῦ δήμου, τότε πρῶτον ἐχρήσαντο τῷ νόμῳ τῷ περὶ τὸν ὀστρακισμόν, ὅς ἐτέθη διὰ τὴν ὑποψίαν τῶν ἐν ταῖς δυνάμεσιν, ὅτι Πεισίστρατος δημα-

4 γωγὸς καὶ στρατηγὸς ὢν τύραννος κατέστη. Καὶ πρῶτος ὡστρακίσθη τῶν ἐκείνου συγγενῶν Ἰππαρχος Χάρμου Κόλλυτεύς, δι' ὃν καὶ μάλιστα τὸν νόμον ἔθηκεν ὁ Κλεισθένης, ἐξελάσαι βουλόμενος αὐτόν. Οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι τοὺς τῶν τυράννων φίλους, ὅσοι μὴ συνεξαμαρτάνοιεν ἐν ταῖς ταραχαῖς, εἴων οἰκεῖν τὴν πόλιν, χρώμενοι

5 τῇ εἰωθυῖα τοῦ δήμου πρᾶότητι· ὢν ἡγεμὼν προστάτης

ἦν Ἱππαρχος. Εὐθύς δὲ τῷ ὕστερον ἔτει ἐπὶ Τελεσίφου
 ἄρχοντος ἐκυάμευσαν τοὺς ἐννέα ἄρχοντας κατὰ φυλὰς ἐκ
 τῶν προκριθέντων ὑπὸ τῶν δημοτῶν πεντακοσίων τότε
 μετὰ τὴν τυραννίδα πρῶτον· οἱ δὲ πρότεροι πάντες ἦσαν
 αἰρετοί. Καὶ ὠστρακίσθη Μεγακλῆς Ἱπποκράτους Ἀλω-
 πεκῆθεν. Ἐπὶ μὲν οὖν ἔτη τρία τοὺς τῶν τυράννων φίλους 6
 ὠστράκιζον, ὧν χάριν ὁ νόμος ἐτέθη, μετὰ δὲ ταῦτα τῷ τε-
 τάρτῳ ἔτει καὶ τῶν ἄλλων εἰς τις δοκοίη μείζων εἶναι μεθί-
 σταντο· καὶ πρῶτος ὠστρακίσθη τῶν ἄπωθεν τῆς τυραν-
 νίδος Ξάνθιππος ὁ Ἀρίφρωνος. Ἔτει δὲ τρίτῳ μετὰ
 ταῦτα, Νικοδήμου ἄρχοντος, ὥς ἐφάνη τὰ μέταλλα τὰ ἐν
 Μαρωεῖα καὶ περιεγένετο τῇ πόλει τάλαντα ἑκατὸν ἐκ 7
 τῶν ἔργων, συμβουλευόντων τινῶν τῷ δήμῳ διανείμα-
 σθαι τὸ ἀργύριον, Θεμιστοκλῆς ἐκώλυσεν, οὐ λέγων ὅτι
 χρήσεται τοῖς χρήμασιν, ἀλλὰ δανεῖσαι κελεύων τοῖς
 πλουσιωτάτοις Ἀθηναίων ἑκατὸν ἑκάστῳ τάλαντον, εἴτ'
 ἂν μὲν ἀρέσκη τὸ ἀνάλωμα, τῆς πόλεως εἶναι τὴν δα-
 πάνην, εἰ δὲ μή, κομίσασθαι τὰ χρήματα παρὰ τῶν δα-
 νεισαμένων. Λαβὼν δ' ἐπὶ τούτοις ἐναυπηγήσατο τριή-
 ρεις ἑκατὸν, ἑκάστου ναυπηγουμένου τῶν ἑκατὸν μίαν,
 αἷς ἐναυμάχησαν ἐν Σαλαμῖνι πρὸς τοὺς βαρβάρους.
 Ὄστρακίσθη δ' ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς Ἀριστείδης ὁ Λυ-
 σισμάχου. Τρίτῳ δ' ἔτει κατεδέξαντο πάντας τοὺς ὠστρα- 8
 κισμένους, ἄρχοντας Ὑψιχίδου, διὰ τὴν Ξέρξου στρα-
 τείαν· καὶ τὸ λοιπὸν ὥρισαν τοῖς ὠστρακιζομένοις ἐκτὸς
 Γεραιστοῦ καὶ Σκυλλαίου κατοικεῖν ἢ ἀτίμους εἶναι κα-
 θάπαξ.

Κεφ. XVI. Τότε μὲν οὖν μέχρι τούτου προῆλθεν ἡ πό-
 λις ἅμα τῇ δημοκρατίᾳ κατὰ μικρὸν αὐξανομένη· μετὰ
 δὲ τὰ Μηδικὰ πάλιν ἴσχυσεν ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴ

καὶ διώκει τὴν πόλιν, οὐδενὶ δόγματι λαβοῦσα τὴν ἡγεμονίαν, ἀλλὰ διὰ τὸ γενέσθαι τῆς περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίας αἰτία. Τῶν γὰρ στρατηγῶν ἑξαπορησάντων τοῖς πράγμασι καὶ κηρυξάντων σφῆζειν ἕκαστον ἑαυτὸν, πορί-
 2 τας ναῦς. Διὰ ταύτην δὴ τὴν αἰτίαν παρεχώρουν αὐτῆς τῷ ἀξιώματι. Καὶ ἐπολιτεύθησαν Ἀθηναῖοι καλῶς καὶ κατὰ τούτους τοὺς καιροὺς. Συνέβη γὰρ αὐτοῖς κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον τά τε εἰς τὸν πόλεμον ἀσκήσαι καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν εὐδοκιμῆσαι καὶ τὴν τῆς θαλάττης
 3 ἡγεμονίαν λαβεῖν ἀκόντων τῶν Λακεδαιμονίων. Ἦσαν δὲ προστάται τοῦ δήμου κατὰ τούτους τοὺς καιροὺς Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου καὶ Θεμιστοκλῆς ὁ Νεοκλέους, ὁ μὲν τὰ πολέμια δοκῶν, ὁ δὲ τὰ πολιτικά δεινὸς εἶναι καὶ δικαιοσύνη τῶν καθ' ἑαυτὸν διαφέρειν· διὸ καὶ ἔχρων-
 6 το τῷ μὲν στρατηγῷ, τῷ δὲ συμβούλῳ. Τὴν μὲν οὖν τῶν τειχῶν ἀνοικοδόμησιν κοινῇ διόκησαν καί περ διαφερόμενοι πρὸς ἀλλήλους, ἐπὶ δὲ τὴν ἀπόστασιν τὴν τῶν Ἰώνων ἀπὸ τῆς τῶν Λακεδαιμονίων συμμαχίας Ἀριστείδης ἦν ὁ προτρέψας, τηρήσας τοὺς Λάκωνας διαβεβλη-
 5 μένους διὰ Πανσανίαν. Διὸ καὶ τοὺς φόρους οὗτος ἦν ὁ τάξας ταῖς πόλεσι τοὺς πρώτους ἔτει τρίτῳ μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν ἐπὶ Τιμοσθένους ἀρχοντος καὶ τοὺς ὄρκους ὥμοσε τοῖς Ἰωσιν, ὥστε τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν εἶναι καὶ φίλον, ἐφ' οἷς καὶ τοὺς μύδρους ἐν τῷ πελάγει καθεῖσαν.

Κεφ. XVII. Μετὰ δὲ ταῦτα θαρρούσης ἤδη τῆς πόλεως καὶ χρημάτων ἡθροισμένων πολλῶν, συνεβούλευεν ἀντιλαμβάνεσθαι τῆς ἡγεμονίας καὶ καταβάνας ἐκ τῶν ἀγρῶν οἰκεῖν ἐν τῷ ἄστει· τροφήν γὰρ ἔσεσθαι πᾶσι

τοῖς μὲν στρατευομένοις, τοῖς δὲ φρουροῦσι, τοῖς δὲ τὰ κοινὰ πράττουσι, εἴθ' οὕτω κατασχέσειν τὴν ἡγεμονίαν. Πεισθέντες δὲ ταῦτα καὶ λαβόντες τὴν ἀρχὴν τοῖς τε 2
 συμμάχοις δεσποτικωτέρως ἐχρῶντο πλὴν Χίων καὶ Λεσβίων καὶ Σαμίων (τούτους δὲ φύλακας εἶχον τῆς ἀρχῆς, ἔδωντες τὰς τε πολιτείας παρ' αὐτοῖς καὶ ἄρχειν ὧν ἔτυχον ἄρχοντες). Κατέστησαν δὲ καὶ τοῖς πολλοῖς εὐπορί- 3
 αν τροφῆς, ὥσπερ Ἀριστείδης εἰσηγήσατο. Συνέβαινε γὰρ ἀπὸ τῶν φόρων καὶ τῶν τελῶν καὶ τῶν συμμάχων πλείους ἢ δισμυρίους ἄνδρας τρέφεσθαι· δικασταὶ μὲν γὰρ ἦσαν ἑξακισχίλιοι, τοξόται δ' ἑξακόσιοι καὶ χίλιοι, καὶ πρὸς τούτοις ἱππεῖς χίλιοι καὶ διακόσιοι, βουλὴ δὲ πεντακάσιοι, καὶ φρουροὶ νεωρίων πεντακόσιοι, καὶ πρὸς τούτοις ἐν τῇ πόλει φρουροὶ πεντήκοντα, ἀρχαὶ δ' ἑνδημοὶ μὲν εἰς ἑπτακοσίους ἄνδρας, ὑπερόριοι δ' εἰς ἑπτακοσίους· πρὸς δὲ τούτοις, ἐπεὶ συνεστήσαντο τὸν πόλεμον ὕστερον, ὀπλῖται μὲν δισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι, νῆες δὲ φρουρίδες εἴκοσιν, ἄλλαι δὲ ἡς αἱ τοὺς φρουροὺς ἄγουσαι, τοὺς ἀπὸ τοῦ κυάμου δισχιλίους ἄνδρας, ἔτι δὲ πρυτανεῖον καὶ ὄρφανοὶ καὶ δεσμωτῶν φύλακες· ἅπασι γὰρ τούτοις ἀπὸ τῶν κοινῶν ἡ διοίκησις ἦν.

Κεφ. XVIII. Ἡ μὲν οὖν τροφὴ τῷ δήμῳ διὰ τούτων ἐγίγνετο. Ἐτη δὲ ἑπτακαίδεκα μάλιστα μετὰ τὰ Μηδικὰ διέμεινεν ἡ πολιτεία προεστώτων τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, καίπερ ὑποφερομένη κατὰ μικρόν. Αὐξανομένου δὲ τοῦ πλήθους, γενόμενος τοῦ δήμου προστάτης Ἐφιάλτης ὁ Σοφωνίδου, δοκῶν καὶ ἀδωροδόκητος εἶναι καὶ δίκαιος πρὸς τὴν πολιτείαν, ἐλέθετο τῇ βουλῇ. Καὶ πρῶτον μὲν 2
 ἀνείλε πολλοὺς τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, ἀγῶνας ἐπιφέρων περὶ τῶν διωκημένων· ἔπειτα τῆς βουλῆς ἐπὶ Κόνωνος ἄρχον-

τος ἅπαντα περιείλετο τὰ ἐπίθετα, δι' ὧν ἦν ἡ τῆς πολιτείας φυλακή, καὶ τὰ μὲν τοῖς πεντακοσίοις, τὰ δὲ τῷ δήμῳ καὶ τοῖς δικαστηρίοις ἀπέδωκεν. Ἐπραξε δὲ ταῦτα
 3 συναιτίου γενομένου Θεμιστοκλέους, ὅς ἦν μὲν τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, ἔμελλε δὲ κρίνεσθαι μηδισμοῦ. Βουλόμενος δὲ καταλυθῆναι τὴν βουλὴν ὁ Θεμιστοκλῆς πρὸς μὲν τὸν Ἐφιάλτην ἔλεγεν ὅτι συναρπάζειν αὐτὸν ἡ βουλὴ μέλλει, πρὸς δὲ τοὺς Ἀρεοπαγίτας ὅτι δείξει τινὰς συρισταμένους ἐπὶ καταλύσει τῆς πολιτείας. Ἀγαγὼν δὲ τοὺς αἰρεθέντας τῆς βουλῆς οὗ διέτριβεν ὁ Ἐφιάλης, ἵνα δείξῃ τοὺς ἀθροιζομένους, διελέγετο μετὰ σπουδῆς
 4 αὐτοῖς. Ὁ δ' Ἐφιάλης, ὥς εἶδεν, καταπλαγεὶς καθίζει μονοχίτων ἐπὶ τὸν βωμόν. Θαυμασάντων δὲ πάντων τὸ γεγονὸς καὶ μετὰ ταῦτα συναθροισθείσης τῆς βουλῆς τῶν πεντακοσίων κατηγόρουσιν τῶν Ἀρεοπαγιτῶν ὁ τ' Ἐφιάλης καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ πάλιν ἐν τῷ δήμῳ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἕως περιείλοντο αὐτῶν τὴν δύναμιν. Καὶ ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς..., ἀνηρέθη δὲ καὶ ὁ Ἐφιάλης δολοφονηθεὶς μετ' οὐ πολὺν χρόνον δι' Ἀριστοδίκου τοῦ Ταναγραίου.

Κεφ. XIX. Ἡ μὲν οὖν τῶν Ἀρεοπαγιτῶν βουλὴ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπεστερήθη τῆς ἐπιμελείας. Μετὰ δὲ ταῦτα συνέβαινε ἀνίσθαι μᾶλλον τὴν πολιτείαν διὰ τοὺς προθύμως δημαγωγοῦντας. Κατὰ γὰρ τοὺς καιροὺς τούτους συνέπεσε μὴδ' ἡγεμόνα ἔχειν τοὺς ἐπιεικεστέρους, ἀλλ' αὐτῶν προεστάναι Κίμωνα τὸν Μιλτιάδου, νωθρότερον ὄντα καὶ πρὸς τὴν πόλιν ὁπὲ προσελθόντα, πρὸς δὲ τούτοις ἐφθάρθαι τοὺς πολλοὺς κατὰ πόλεμον τῆς γὰρ στρατείας γιγνομένης ἐν τοῖς τότε χρόνοις ἐκ κατὰλόγου καὶ στρατηγῶν ἐφισταμένων ἀπείρων μὲν

τοῦ πολεμεῖν, τιμωμένων δὲ διὰ τὰς πατρικὰς δόξας, αἰεὶ συνέβαινε τῶν ἐξιόντων ἀνὰ δισχιλίους ἢ τρισχιλίους ἀπόλυσθαι, ὥστε ἀναλίσκεσθαι τοὺς ἐπιεικεῖς καὶ τοῦ δήμου καὶ τῶν εὐπόρων. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα πάντα διώκουν οὐχ 2 ὁμοίως καὶ πρότερον τοῖς νόμοις προσέχοντες, τὴν δὲ τῶν ἐννέα ἀρχόντων αἵρεσιν οὐκ ἐκίνουν, ἀλλ' ἕκτω ἔτει μετὰ τὸν Ἐφιάλτου θάνατον ἔγνωσαν καὶ ἐκ ζευγῶν προκρίνεσθαι τοὺς κληρωσομένους τῶν ἐννέα ἀρχόντων, καὶ πρῶτος ἦρξεν ἐξ αὐτῶν Μνησιθείδης. Οἱ δὲ πρὸ τούτου πάντες ἐξ ἱππέων καὶ πεντακοσιομεδίμων ἦσαν, οἱ δὲ ζευγῆται τὰς ἐγκυκλίους ἦρχον, εἰ μὴ τι παρεωρᾶτο τῶν ἐν τοῖς νόμοις. Ἐτει δὲ πέμπτῳ μετὰ ταῦτα ἐπὶ Λυ- 3 σικράτους ἀρχοντος οἱ τριάκοντα δικασταὶ κατέστησαν πάλιν οἱ καλούμενοι κατὰ δήμους· καὶ τρίτῳ μετὰ τοῦτον ἐπὶ Ἀντιδότου διὰ τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν, Περικλέους εἰπόντος, ἔγνωσαν μὴ μετέχειν τῆς πόλεως, ὅς ἂν μὴ ἐξ ἀμφοῖν ἀστοῖν ἢ γεγονώς.

Κεφ. XX. Μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς τὸ δημαγωγεῖν ἐλθόντος Περικλέους καὶ πρῶτον εὐδοκιμήσαντος, ὅτε κατηγόρησε τὰς εὐθύνas Κίμωνος στρατηγοῦντος νέος ὢν, δημοτικωτέραν ἔτι συνέβη γενέσθαι τὴν πολιτείαν. Καὶ γὰρ τῶν Ἀρσopaγιτῶν ἓνια προεῖλετο καὶ μάλιστα προὔρξαψε τὴν πόλιν ἐπὶ τὴν ναυτικὴν δύναμιν, ἐξ ἧς συνέβη θαρρήσαντας τοὺς πολλοὺς ἅπασαν τὴν πολιτείαν μᾶλλον ἄγειν εἰς αὐτούς. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν 2 ἐνὸς δεῖν πεντηκροστῷ ἔτει ἐπὶ Πυθοδώρου ἀρχοντος ὁ πρὸς Πελοποννησίους ἐνέστη πόλεμος, ἐν ᾧ κατακλησθεῖς ὁ δῆμος ἐν τῷ ἄστει καὶ συνεθισθεῖς ἐν ταῖς στρατείαις μισθοφορεῖν τὰ μὲν ἔκων τὰ δὲ ἄκων προηρεῖτο τὴν πολιτείαν διοικεῖν αὐτός. Ἐποίησε δὲ καὶ μισθοφόρα 3

- τὰ δικαστήρια Περικλῆς πρῶτος, ἀντιδημαγωγῶν πρὸς τὴν Κίμωνος εὐπορίαν. Ὁ γὰρ Κίμων, ἅτε τυραννικὴν ἔχων οὐσίαν, πρῶτον μὲν τὰς κοινὰς λητουργίας ἐλητούργει λαμπρῶς, ἔπειτα τῶν δημοτῶν ἔτρεφε πολλούς· ἔξῃν γὰρ τῷ βουλομένῳ Λακιάδων καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν ἐλθόντι παρ' αὐτὸν ἔχειν τὰ μέτρια· ἔτι δὲ τὰ χωρία πάντα ἄφρακτα ἦν, ὅπως ἔξῃ τῷ βουλομένῳ τῆς
- 4 ὁπώρας ἀπολαύειν. Πρὸς δὲ ταύτην τὴν χορηγίαν ἐπιλειπόμενος ὁ Περικλῆς τῇ οὐσίᾳ συμβουλευσάντος αὐτῷ Δαμωνίδου τοῦ Οὔηθεν (ὃς ἐδόκει τῶν πολλῶν εἰσηγητῆς εἶναι τῷ Περικλεῖ· διὸ καὶ ὠστράκισαν αὐτὸν ὕστερον), ἔπει τοῖς ἰδίῳις ἡττάτο, διδόναι τοῖς πολλοῖς τὰ αὐτῶν κατεσκεύασε μισθοφορὰν τοῖς δικασταῖς· ἀφ' ὧν αἰτιῶνταί τινες χεῖρους γενέσθαι, κληρουμένων ἐπιμελῶς αἰεὶ μᾶλλον τῶν τυχόντων ἢ τῶν ἐπιεικῶν ἀνθρώπων.
- 5 Ἦρξατο δὲ μετὰ ταῦτα καὶ τὸ δεκάζειν, πρῶτον καταδείξαντος Ἀνύτου μετὰ τὴν ἐν Πύλῳ στρατηγίαν· κρινόμενος γὰρ ὑπὸ τινων διὰ τὸ ἀποβαλεῖν Πύλον, δεκάσας τὸ δικαστήριον ἀπέφυγεν.

- Κεφ. ΧΧΙ. Ἔως μὲν οὖν Περικλῆς προειστήκει τοῦ δήμου, βελτίω τὰ κατὰ τὴν πολιτείαν ἦν, τελευτήσαντος δὲ Περικλέους πολὺ χείρω. Πρῶτον γὰρ τότε προστάτην ἔλαβεν ὁ δῆμος οὐκ' εὐδοκιμοῦντα παρὰ τοῖς ἐπιεικέσιν· ἐν δὲ τοῖς πρότερον χρόνοις αἰεὶ διετέλουν οἱ ἐπιεικεῖς
- 2 δημαγωγοῦντες. Ἐξ ἀρχῆς μὲν γὰρ καὶ πρῶτος ἐγένετο προστάτης τοῦ δήμου Σόλων, δεύτερος δὲ Πεισίστρατος, τῶν εὐγενῶν καὶ γνωρίμων, καταλυθείσης δὲ τῆς τυραντίδος Κλεισθένης, τοῦ γένους ὧν τῶν Ἀλκμεωνιδῶν, Καὶ τούτῳ μὲν οὐδεὶς ἦν ἀντιστασιώτης, ὥς ἐξέπεσον οἱ περὶ τὸν Ἰσαγόραν· μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ μὲν δήμου

προειστῆκει Ξάνθιππος, τῶν δὲ γνωρίμων Μιλτιάδης, ἔπειτα Θεμιστοκλῆς καὶ Ἀριστείδης· μετὰ δὲ τούτους Ἐφιάλτης μὲν τοῦ δήμου, Κίμων δ' ὁ Μιλτιάδου τῶν εὐπόρων· εἴτα Περικλῆς μὲν τοῦ δήμου, Θουκυδίδης δὲ τῶν ἐτέρων, κηδεστὴς ὢν Κίμωνος. Περικλέους δὲ τελευ- 3 τήσαντος, τῶν μὲν ἐπιφανῶν προειστῆκει Νικίας, ὁ ἐν Σικελίᾳ τελευτήσας, τοῦ δὲ δήμου Κλέων ὁ Κλεινέτου, ὃς δοκεῖ μάλιστα διαφθεῖραι τὸν δῆμον ταῖς ὁρμαῖς καὶ πρῶτος ἐπὶ τοῦ βήματος ἀνέκραγε καὶ ἐλοιδορήσατο καὶ περιζωσάμενος ἐδημηγόρησε, τῶν ἄλλων ἐν κόσμῳ λεγόντων. Εἴτα μετὰ τούτους τῶν μὲν ἐτέρων Θηραμένης ὁ Ἀγνωνος, τοῦ δὲ δήμου Κλεοφῶν ὁ λυροποιός, ὃς καὶ τὴν διωβελίαν ἐπόρισε πρῶτος· καὶ χρόνον μὲν 4 τινα διεδίδото, μετὰ δὲ ταῦτα κατέλυσε Καλλικράτης Παιανιεύς, πρῶτος ὑποσχόμενος ἐπιθήσειν πρὸς τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν ἄλλον ὀβολόν. Τούτων μὲν οὖν ἀμφοτέρων θάνατον κατέγνωσαν ὕστερον· εἶωθε γάρ, κἄν ἔξαπατηθῇ τὸ πλῆθος, ὕστερον μισεῖν τοὺς τι προαγαγόντας ποιεῖν αὐτοῖς τῶν μὴ καλῶς ἐχόντων. Ἀπὸ δὲ Κλεο- 5 φῶντος ἤδη διεδέχοντο συνεχῶς τὴν δημαγωγίαν οἱ μάλιστα βουλόμενοι θρασύνεσθαι καὶ χαρίζεσθαι τοῖς πολλοῖς, πρὸς τὸ παραντίκα βλέποντες. Δοκοῦσι δὲ βέλτιστοι γεγενῆσθαι τῶν Ἀθήνησι πολιτευσαμένων μετὰ τοὺς ἀρχαίους Νικίας καὶ Θουκυδίδης καὶ Θηραμένης. Καὶ περὶ μὲν Νικίου καὶ Θουκυδίδου πάντες σχεδὸν ὁμολογοῦσιν ἄνδρας γεγενῆσθαι οὐ μόνον καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς, ἀλλὰ καὶ πολιτικοὺς καὶ τῇ πόλει πάσῃ πατρικῶς χρωμένους, περὶ δὲ Θηραμένους διὰ τὸ συμβῆναι κατ' αὐτὸν ταραχώδεις 6 τὰς πολιτείας ἀμφισβήτησις τῆς κρίσεώς ἐστι. Δοκεῖ μέντοι μὴ παρέργως ἀπεφαινομένοις οὐχ ὥστερ αὐτὸν

διαβάλλουσι πάσας τὰς πολιτείας καταλύειν, ἀλλὰ πάσας προάγειν ἕως μηδὲν παρανομοῖεν, ὥς δυνάμενος πολιτεύεσθαι κατὰ πάσας, ὅπερ ἐστὶν ἀγαθοῦ πολίτου ἔργον, παρανομούσας δὲ οὐ συγχωρῶν, ἀλλ' ἀπεχθανόμενος.

- Κεφ. XXII.—Ἔως μὲν οὖν ἰσόρροπα τὰ πράγματα κατὰ τὸν πόλεμον ἦν, διεφύλαττον τὴν δημοκρατίαν. Ἐπεὶ δὲ μετὰ τὴν ἐν Σικελίᾳ γενομένην συμφορὰν ἰσχυρότερα τὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐγένετο διὰ τὴν πρὸς τὸν βασιλέα συμμαχίαν, ἡναγκάσθησαν κινήσαντες τὴν δημοκρατίαν καταστήσαι τὴν ἐπὶ τῶν τετρακοσίων πολιτείαν, εἰπόντος τὸν μὲν πρὸ τοῦ ψηφίσματος λόγον Μηλοβίου, τὴν δὲ γνώμην γράψαντος Πυθοδώρου τοῦ Ἀναφλυστίου, μάλιστα δὲ συμπεισθέντων τῶν πολλῶν διὰ τὸ νομίζειν βασιλέα μᾶλλον αὐτοῖς συμπολεμήσειν, ἢ ἀν
- 2 δι' ὀλίγων ποιήσονται τὴν πολιτείαν. Ἦν δὲ τὸ ψήφισμα τὸ Πυθοδώρου τοιόνδε· τὸν δῆμον ἐλέσθαι μετὰ τῶν προϋπαρχόντων δέκα προβούλων ἄλλους εἴκοσι ἐκ τῶν ὑπὲρ τετραράκοντα ἔτη γεγονότων, οἵτινες, ὁμόσαντες ἢ μὴν συγγράψειν ἃ ἂν ἡγῶνται βέλτιστα εἶναι τῇ πόλει, συγγράψουσι περὶ τῆς σωτηρίας· ἔξεῖναι δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῷ βουλομένῳ γράφειν, ἵν' ἐξ ἀπάντων αἰρῶν-
- 3 ται τὸ ἄριστον. Κλειτοφῶν δὲ τὰ μὲν ἄλλα καθάπερ Πυθόδωρος εἶπεν, προσαναζητῆσαι δὲ τοὺς αἰρεθέντας ἔγραψε καὶ τοὺς πατρίους νόμους, οὓς Κλείσθενος ἔθηκεν, ὅτε καθίστη τὴν δημοκρατίαν, ὅπως ἂν ἀκούσαντες καὶ τούτων βουλευσῶνται τὸ ἄριστον, ὥς οὐ δημοτικὴν, ἀλλὰ παραπλησίαν οὔσαν τὴν Κλεισθένους πολιτείαν τῇ Σό-
- 4 λωνος. Οἱ δ' αἰρεθέντες πρῶτον μὲν ἔγραψαν ἐπ' ἀνάγκης εἶναι τοὺς πρυτάνεις ἅπαντα τὰ λεγόμενα περὶ τῆς σωτηρίας ἐπιψηφίζειν, ἔπειτα τὰς τῶν παρανόμων γραφὰς

καὶ τὰς εἰσαγγελίας καὶ τὰς προσκλήσεις ἀνείλον, ὅπως
 ἂν οἱ ἐθέλοντες Ἀθηναίων συμβουλευώσι περὶ τῶν προ-
 κειμένων· ἐὰν δέ τις τούτων χάριν ἢ ζημιῶι ἢ προσκα-
 λῆται ἢ εἰσάγῃ εἰς τὸ δικαστήριον, ἔνδειξιν αὐτοῦ εἶναι
 καὶ ἀπαγωγὴν πρὸς τοὺς στρατηγούς, τοὺς δὲ στρατη-
 γοὺς παραδοῦναι τοῖς ἔνδεκα θανάτῳ ζημιῶσαι. Μετὰ 5
 δὲ ταῦτα τὴν πολιτείαν διέταξαν τόνδε τὸν τρόπον· τὰ
 μὲν χρήματα τὰ προσιόντα μὴ ἐξεῖναι ἄλλοσε δαπανῆσαι
 ἢ εἰς τὸν πόλεμον, τὰς δ' ἀρχὰς ἀμίσθους ἄρχειν ἀπά-
 σας, ἕως ἂν ὁ πόλεμος ᾖ, πλὴν τῶν ἐννέα ἀρχόντων καὶ
 τῶν πρυτάνεων, οἳ ἂν ᾧσιν· τούτους δὲ φέρειν τρεῖς ὀβο-
 λοὺς ἕκαστον τῆς ἡμέρας· τὴν δ' ἄλλην πολιτείαν ἐπι-
 τρέψαι πᾶσαν Ἀθηναίων τοῖς δυνατωτάτοις καὶ τοῖς
 σώμασι καὶ τοῖς χρήμασι λητουργεῖν, μὴ ἔλαττον πεντα-
 κισχιλίων, ἕως ἂν ὁ πόλεμος ᾖ· κυρίους δ' εἶναι τούτους
 καὶ συνθήκας συντίθεσθαι πρὸς οὓς ἂν ἐθέλωσιν· ἐλέ-
 σθαι δ' ἐκ τῆς φυλῆς ἑκάστης δέκα ἄνδρας ὑπὲρ τεττα-
 ράκοντα ἔτη γεγονότας, οἵτινες καταλέξουσιν τοὺς πεντα-
 κισχιλίους ὁμόσαντες καθ' ἱερῶν τελείων.

Κεφ. XXIII.—Οἱ μὲν οὖν αἰρεθέντες ταῦτα συνέγρα-
 ψαν. Κυρωθέντων δὲ τούτων εἴλοντο σφῶν αὐτῶν οἱ
 πεντακισχίλιοι τοὺς ἀναγράφοντας τὴν πολιτείαν ἑκατὸν
 ἄνδρας. Οἱ δ' αἰρεθέντες ἀνέγραψαν καὶ ἐξήνεγκαν τάδε·
 Βαυλεύειν μὲν κατ' ἐνιαυτὸν τοὺς ὑπὲρ τριάκοντα ἔτη γε- 2
 γονότας ἀνευ μισθοφορᾶς· τούτων δ' εἶναι τοὺς στρα-
 τηγοὺς καὶ τοὺς ἐννέα ἄρχοντας καὶ τὸν ἱερομνήμονα
 καὶ τοὺς ταξιάρχους καὶ ἱππάρχους καὶ φυλάρχους καὶ
 ἄρχοντας εἰς τὰ φρούρια καὶ ταμίας τῶν ἱερῶν χρημά-
 των τῇ θεῷ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς δέκα καὶ ἑλληνοτα-
 μίας καὶ τῶν ἄλλων ὁσίων χρημάτων ἀπάντων εἴκοσιν

ΙΩΑΝ. Θ. ΡΩΣΣΗ. Ἀριστοτέλους Πολιτεία Ἀθηναίων 3

οἱ διαχειριοῦσι, καὶ ἱεροποιοὺς καὶ ἐπιμελητὰς δέκα ἑκατέρους· αἰρεῖσθαι δὲ πάντας τούτους ἐκ προκρίτων, ἐκ τῶν αἰεὶ βουλευόντων πλείους προκρίνοντας, τὰς δ' ἄλλας ἀρχὰς ἀπάσας κληρωτὰς εἶναι καὶ μὴ ἐκ τῆς βουλῆς· τοὺς δὲ ἑλληνοταμίαις, οἱ ἂν διαχειρίζωσι τὰ
 3 χρήματα, μὴ συμβουλευεῖν. Βουλὰς δὲ ποιῆσαι τέτταρας ἐκ τῆς ἡλικίας τῆς εἰρημένης εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον καὶ τούτων τὸ λαχὸν μέρος βουλεύειν, νεῖμαι δὲ καὶ τοὺς ἄλλους πρὸς τὴν λῆξιν ἑκάστην. Τοὺς δ' ἑκατὸν ἄνδρας διανεῖμαι σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους τέτταρα μέρη ὡς ἰσαίτατα καὶ διακληρωῶσαι καὶ εἰς ἐνιαυτὸν βουλεύειν
 4 τὸ λαχὸν αἰεὶ. Βουλεύεσθαι δὲ ἥ ἂν δοκῇ αὐτοῖς ἄριστα ἔξειν περὶ τε τῶν χρημάτων, ὅπως ἂν σῶα ἥ καὶ εἰς τὸ δέον ἀναλίσκηται, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὡς ἂν δύνωνται ἄριστα· καὶ ἴαν τι θέλωσιν βουλεύεσθαι μετὰ πλειόνων, ἐπεισκαλεῖν ἕκαστον ἐπείσκλητον ὃν ἂν ἐθέλῃ τῶν ἐκ τῆς αὐτῆς ἡλικίας. Τὰς δ' ἔδρας ποιεῖν τῆς βουλῆς κατὰ πενθήμερον, ἂν μὴ δέωνται πλειόνων. Κληροῦν δ' ἐκ τῆς βουλῆς τοὺς ἐννέα ἄρχοντας, τὰς δὲ χειροτονίας κρίναι πέντε τοὺς λαχόντας ἐκ τῆς βουλῆς καὶ ἐκ τούτων ἕνα κληροῦσθαι καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν τὸν ἐπιφη-
 5 φιοῦντα. Κληροῦν δὲ τοὺς λαχόντας πέντε τοὺς ἐθέλοντας προσελθεῖν ἐναντίον τῆς βουλῆς, πρῶτον μὲν ἱερῶν, δευτέρον δὲ κήρυξιν, τρίτον πρεσβεύαις, τέταρτον τῶν ἄλλων· τὰ δὲ τοῦ πολέμου, ὅταν δέῃ, ἀκληρωτὶ προσα-
 6 γαγόντας τοὺς στρατηγοὺς χρηματίζειν. Τὸν δὲ μὴ ἰόντα εἰς τὸ βουλευτήριον τῶν βουλευόντων τὴν ὥραν τὴν προορηθεῖσαν ὀφείλειν δραχμὴν τῆς ἡμέρας ἑκάστης, ἴαν μὴ εὐρισκόμενος ἄφωσιν τῆς βουλῆς ἀπῇ.

Κεφ. XXIV.—Ταύτην μὲν οὖν εἰς τὸν μέλλοντα χρό-

νον ἀνέγραψαν τὴν πολιτείαν, ἐν δὲ τῷ παρόντι καιρῷ τήνδε· βουλευεῖν μὲν τετρακοσίους κατὰ τὰ πάτρια, τεταράκοντα ἕξ ἐκάστης τῆς φυλῆς, ἐκ προκρίτων οὓς ἂν ἔλονται οἱ φυλέται τῶν ὑπὲρ τριάκοντα ἔτη γεγονότων. Τούτους δὲ τὰς τε ἀρχὰς καταστήσαι καὶ περὶ τοῦ ὄρκου ὄντινα χρῆ ὁμόσαι γράψαι καὶ περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν εὐθυνῶν καὶ τῶν ἄλλων πράττειν ἣ ἂν ἡγῶνται συμφέρειν. Τοῖς δὲ νόμοις, οἳ ἂν τεθῶσιν περὶ τῶν² πολιτικῶν, χρῆσθαι καὶ μὴ ἔξεῖναι μετακινεῖν μηδ' ἐτέρους θέσθαι. Τῶν δὲ στρατηγῶν τὸ νῦν εἶναι τὴν αἵρεσιν ἕξ ἀπάντων ποιεῖσθαι τῶν πεντακισχιλίων, τὴν δὲ βουλήν, ἐπειδὰν καταστή, ποιήσασαν ἑξέτασιν ὅπλων ἐλέσθαι δέκα ἄνδρας καὶ γραμματέα τούτοις, τοὺς δὲ αἰρεθέντας ἄρχειν τὸν εἰσιόντα ἐνιαυτὸν αὐτοκρότορας καὶ τι δέωνται, συμβουλευέσθαι μετὰ τῆς βουλῆς. Ἐλέ³σθαι δὲ καὶ ἵππαρχον ἓνα καὶ ταξιάρχους καὶ φυλάρχους δέκα· τὸ δὲ λοιπὸν τὴν αἵρεσιν ποιεῖσθαι τούτων τὴν βουλήν κατὰ τὰ γεγραμμένα. Τῶν δ' ἄλλων ἀρχῶν πλὴν τῆς βουλῆς καὶ τῶν στρατηγῶν μὴ ἔξεῖναι μήτε τε τούτοις μήτε ἄλλω μηδενὶ πλέον ἢ ἅπαξ ἄρξαι τὴν αὐτὴν ἀρχήν. Εἰς δὲ τὸν ἄλλον χρόνον, ἵνα νεμηθῶσιν οἱ τετρακόσιοι εἰς τὰς τέτταρας λήξεις, ὅταν αὐτοῖς γίγνηται μετὰ τῶν ἄλλων βουλευεῖν, διανεμάντων αὐτοὺς οἱ ἑκατὸν ἄνδρες.

Κεφ. XXV.—Οἱ μὲν οὖν ἑκατὸν οἱ ὑπὸ τῶν πεντακισχιλίων αἰρεθέντες ταύτην ἀνέγραψαν τὴν πολιτείαν. Ἐπικυρωθέντων δὲ τούτων ὑπὸ τοῦ πλήθους, ἐπιψηφίσαντος Ἀριστομάχου, ἡ μὲν βουλή ἡ ἐπὶ Καλλίου πρὶν διαβουλευσαι κατελύθη μηνὸς Θαρρηλιῶνος τετράδι ἐπὶ δέκα, οἱ δὲ τετρακόσιοι εἰσήεσαν ἐνάτῃ φθίνοντος Θαρ-

- γηλιῶνος. Ἔδει δὲ τὴν εἰληχυῖαν τῷ κυάμφῳ βουλὴν
 7 εἰσεῖναι τετράδι ἐπὶ δέκα Σκιροφοριῶνος. Ἡ μὲν οὖν
 ὀλιγαρχία τοῦτον κατέστη τὸν τρόπον, ἐπὶ Καλλίου μὲν
 ἄρχοντος, ἔτεσιν δ' ὕστερον τῆς τῶν τυράννων ἐκβολῆς
 μάλιστα ἑκατόν, αἰτίων μάλιστα γενομένων Πεισάνδρου
 καὶ Ἀντιφῶντος καὶ Θηραμένους, ἀνδρῶν καὶ γεγενη-
 μένων εὖ καὶ συνέσει καὶ γνώμῃ δοκούντων διαφέρειν.
- 3 Γενομένης δὲ ταύτης τῆς πολιτείας οἱ μὲν πεντακισχί-
 λιοι λόγῳ μόνον ἡρεθίσαν, οἱ δὲ τετρακοῖοι μετὰ τῶν
 δέκα τῶν αὐτοκρατόρων εἰσελθόντες εἰς τὸ βουλευτή-
 ριον ἦρχον τῆς πόλεως καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους πρε-
 βευσάμενοι κατέλυντο τὸν πόλεμον, ἐφ' οἷς ἑκάτεροι
 τυγχάνουσιν ἔχοντες οὐχ ὑπακούοντων δ' ἐκείνων, εἰ
 μὴ καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης ἀφήσουσιν, οὕτως ἀπέ-
 στησαν.

- Κεφ. XXVI.—Μῆνας μὲν οὖν ἴσως τέτταρας διέμεινεν
 ἡ τῶν τετρακοσίων πολιτεία καὶ ἦρξεν ἕξ αὐτῶν Μνη-
 σίλοχος δίμηνον ἐπὶ Θεοπόμπου ἄρχοντος, ὅς ἦρξε τοὺς
 ἐπιλοίπους δέκα μῆνας. Ἡττηθέντες δὲ τῇ περὶ Ἐρέ-
 τριαν ναυμαχίᾳ καὶ τῆς Εὐβοίας ἀποστάσης ὅλης πλὴν
 Ὀρεοῦ, χαλεπῶς ἐνεγκόντες ἐπὶ τῇ συμφορᾷ μάλιστα
 τῶν προγεγεννημένων (πλείω γὰρ ἐκ τῆς Εὐβοίας ἢ τῆς
 Ἀττικῆς ἐτύγχανον ὠφελούμενοι), κατέλυσαν τοὺς τε-
 τρακοσίους καὶ τὰ πράγματα παρέδωκαν τοῖς πεντακισ-
 χίλοις τοῖς ἐκ τῶν ὅπλων, ψηφισάμενοι μηδεμίαν ἀρ-
 2 χὴν εἶναι μισθοφόρον. Αἰτιώτατοι δ' ἐγένοντο τῆς κα-
 ταλύσεως Ἀριστοκράτης καὶ Θηραμένης, οὗ συναρε-
 σκόμενοι τοῖς ὑπὸ τῶν τετρακοσίων γιγνομένοις ἅπαν-
 τα γὰρ δι' αὐτῶν ἔπραττον, οὐδὲν ἐπιναφέροντες τοῖς
 πεντακισχιλίοις. Δοκοῦσι δὲ καλῶς πολιτευθῆναι κατὰ

τούτους τοὺς καιροὺς, πολέμου τε καθεστῶτος καὶ ἐκ τῶν ὀπλῶν τῆς πολιτείας οὐσης.

Κεφ. XXVII.—Τούτους μὲν οὖν ἀφείλετο τὴν πολιτείαν ὁ δῆμος διὰ τάχους· ἔπει δ' ἔκτω μετὰ τὴν τῶν τετρακοσίων κατάλυσιν, ἐπὶ Καλλίου τοῦ Ἀγγελῆθεν ἄρχοντος, γενομένης τῆς ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίας, πρῶτον μὲν τοὺς δέκα στρατηγοὺς τοὺς τῇ ναυμαχίᾳ νικῶντας συνέβη κριθῆναι μιᾷ χειροτονίᾳ πάντας, τοὺς μὲν οὐδὲ συνναυμαχήσαντας, τοὺς δ' ἐπ' ἀλλοτρίας νεὼς σωθέντας, ἔξαπατηθέντος τοῦ δήμου διὰ τοὺς παρόργισαντας· ἔπειτα βουλομένων Λακεδαιμονίων ἐκ Δεκελείας ἀπιέναι καὶ ἐφ' οἷς ἔχουσιν ἑκάτεροι εἰρήνην ἄγειν, ἔνιοι μὲν ἐσπούδαζον, τὸ δὲ πλῆθος οὐχ ὑπήκουσεν ἔξαπατηθέντες ὑπὸ Κλεοφῶντος, ὅς ἐκώλυσε γενέσθαι τὴν εἰρήνην ἐλθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν μεθύων καὶ θώρακα ἐνδεδυκώς, οὐ φάσκων ἐπιτρέψαι, ἐὰν μὴ πάσας ἀφιῶσι Λακεδαιμόνιοι τὰς πόλεις. Οὐ χρησάμενοι δὲ καλῶς τότε 2 τοῖς πράγμασι μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἔγνωσαν τὴν ἁμαρτίαν. Τῷ γὰρ ὕστερον ἔπει, ἐπ' Ἀλεξίου ἄρχοντος, ἠτύχησαν τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, ἐξ ἧς συνέβη κύριον γενόμενον τῆς πόλεως Λύσανδρον καταστῆσαι τοὺς τριάκοντα τρόπῳ τοιῷδε. Τῆς εἰρήνης γενομένης 3 αὐτοῖς, ἐφ' ᾧ τε πολιτεύσονται τὴν πάτριον πολιτείαν, οἱ μὲν δημοτικοὶ διασώξουσιν ἐπειρῶντο τὸν δῆμον, τῶν δὲ γνωρίμων οἱ μὲν ἐν ταῖς ἑταιρείαις ὄντες καὶ τῶν φυγάδων οἱ μετὰ τὴν εἰρήνην κατελθόντες ὀλιγαρχίας ἐπεθύμουν, οἱ δ' ἐν ἑταιρεία μὲν οὐδεμιᾷ συγκαθεστῶτες, ἄλλως δὲ δοκοῦντες οὐδενὸς ἐπιλείπεσθαι τῶν πολιτῶν, τὴν πάτριον πολιτείαν ἐζήτουν· ὧν ἦν μὲν καὶ Ἀρχῖνος καὶ Ἄνυτος καὶ Κλειτοφῶν καὶ Φορμίσιος καὶ ἕτεροι πολ-

λοί, προειστήκει δὲ μάλιστα Θηραμένης. Λυσάνδρου δὲ προσθεμένου τοῖς ὀλιγαρχικοῖς, καταπλαγεῖς ὁ δῆμος ἵναγκάσθη χειροτονεῖν τὴν ὀλιγαρχίαν. Ἐγραψε δὲ τὸ ψήφισμα Δρακοντίδης Ἀφιδναῖος.

- Κεφ. XXVIII.—Οἱ μὲν οὖν τριάκοντα τοῦτον τὸν τρόπον κατέστησαν, ἐπὶ Πυθαγόρου ἄρχοντος. Γενόμενοι δὲ κύριοι τῆς πόλεως, τὰ μὲν ἄλλα τὰ δόξαντα περὶ τῆς πολιτείας παρεώρων, πεντακοσίους δὲ βουλευτὰς καὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς καταστήσαντες ἐκ προκρίτων χιλίων καὶ προσελόμενοι σφίσιν αὐτοῖς τοῦ Πειραιέως ἄρχοντας δέκα καὶ τοῦ δεσποτηρίου φύλακας ἑνδεκα καὶ μαστιγοφόρους τριακοσίους ὑπηρέτας, κατεῖχον τὴν πόλιν
- 2 δι' ἑαυτῶν. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον μέτριοι τοῖς πολίταις ἦσαν καὶ προσεποιοῦντο διώκειν τὴν πάτριον πολιτείαν καὶ τοὺς τ' Ἐφιάλτου καὶ Ἀρχεστράτου νόμους τοὺς περὶ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν καθεῖλον ἐξ Ἀρείου πάγου καὶ τῶν Σόλωνος θισμῶν ὅσοι διαμφισβητήσεις εἶχον καὶ τὸ κῦρος ὃ ἦν ἐν τοῖς δικασταῖς κατέλυσαν, ὥς ἐπανορθοῦντες καὶ ποιοῦντες ἀναμφισβήτητον τὴν πολιτείαν· οἷον περὶ τοῦ δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ ᾧ ἂν ἐθέλῃ κύριον ποιήσαντες καθάπαξ, τὰς δὲ προσούσας δυσκολίας «ἐὰν μὴ μανιῶν ἢ γήρως ἕνεκα ἢ γυναικὶ πιθόμενος» ἀφεῖλον, ὅπως μὴ ἦ τοῖς συκοφάνταις ἔφοδος· ὁμοίως δὲ
- 3 τοῦτ' ἔδρων καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ταῦτ' ἐποίουν καὶ τοὺς συκοφάντας καὶ τοὺς τῷ δήμῳ πρὸς χάριν ὀμιλοῦντας παρὰ τὸ βέλτιστον καὶ κακοπράγμονας ὄντας καὶ πονηροὺς ἀνῆρουν, ἐφ' οἷς ἔχαιρον ἢ πόλιν γιγνομένοις, ἡγούμενοι τοῦ βελτίστου χάριν ποιεῖν
- 4 αὐτούς. Ἐπεὶ δὲ τὴν πόλιν ἐγκρατέστερον ἔσχον, οὐδενὸς ἀπέειχοντο τῶν πολιτῶν, ἀλλ' ἀπέκτεινον τοὺς καὶ ταῖς αὐ-

σίαις καὶ τῷ γένει καὶ τοῖς ἀξιώμασιν προέχοντας, ὑπε-
ξαιρούμενοί τε τὸν φόβον καὶ βουλόμενοι τὰς οὐσίας
διαρπάζειν· καὶ χρόνου διαπεσόντος βραχείος, οὐκ ἐλάτ-
τους ἀνηρόκησαν ἢ χιλίους πεντακοσίους.

Κεφ. XXIX.—Οὕτως δὲ τῆς πόλεως ὑποφερομένης,
Θηραμένης ἀγανακτῶν ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις τῆς μὲν ἀσελ-
γείας αὐτοῖς παρήνει παύσασθαι, μεταδοῦναι δὲ τῶν
πραγμάτων τοῖς βελτίστοις. Οἱ δὲ πρῶτον μὲν ἐναντιω-
θέντες, ἐπεὶ δὲ διεσπάρησαν οἱ λόγοι πρὸς τὸ πλῆθος
καὶ πρὸ τὸν Θηραμένην οἰκείως εἶχον οἱ πολλοί, φοβη-
θέντες, μὴ προπάτης γενόμενος τοῦ δήμου καταλύσῃ
τὴν δυναστείαν, καταλέγουσιν τῶν πολιτῶν τρισχιλίους,
ὡς μεταδώσοντες τῇ πολιτείᾳ. Θηραμένης δὲ πάλιν ἐπι- 2
τιμᾷ καὶ τούτοις, πρῶτον μὲν ὅτι βουλόμενοι μεταδοῦ-
ναι τοῖς ἐπιεικέσι, τρισχιλίους μόνοις μεταδιδόασι, ὡς
ἐν τούτῳ τῷ πλήθει τῆς ἀρετῆς ὥρισμένης, ἔπειθ' ὅτι
δύο τὰ ἐναντιώτατα ποιοῦσιν, βίαιόν τε τὴν ἀρχὴν καὶ
τῶν ἀρχομένων ἥττω κατασκευάζοντες. Οἱ δὲ τούτων μὲν
ὀλιγόρησαν, τὸν δὲ κατάλογον τῶν τρισχιλίων πολὺν μὲν
χρόνον ὑπερεβάλλοντο καὶ παρ' αὐτοῖς ἐφύλαττον τοὺς
ἐγνωσμένους, ὅτε δὲ καὶ δόξειεν αὐτοῖς ἐκφέρειν, τοὺς
μὲν ἐξήλειφον τῶν ἐγγεγραμμένων, τοὺς δ' ἀντενέγρα-
φον τῶν ἔξωθεν.

Κεφ. XXX.—Ἦδη δὲ τοῦ χειμῶνος ἐνεστῶτος, κα-
ταλαβόντος Θρασυβούλου μετὰ τῶν φυγάδων Φυλὴν καὶ
κατὰ τὴν στρατείαν, ἣν ἐξήγαγον οἱ τριάκοντα κακῶς,
ἀποχωρήσαντες, ἐγνώσαν τῶν μὲν ἄλλων τὰ ὅπλα πα-
ρελῆσθαι, Θηραμένην δὲ διαφθεῖραι τόνδε τὸν τρόπον.
Νόμους εἰσήνεγκαν εἰς τὴν βουλὴν δύο κελεύοντες ἐπι-
χειροτονεῖν, ὧν μὲν εἰς αὐτοκράτορας ἐποίει τοὺς τριά-

κοντα τῶν πολιτῶν ἀποκτεῖναι τοὺς μὴ τοῦ καταλόγου μετέχοντας τῶν τρισχιλίων, ὃ δ' ἕτερος ἐκώλυε κοινωνεῖν τῆς παρούσης πολιτείας ὅσοι τυγχάνουσιν ἢ τὸ ἐν Ἡετιωνείᾳ τεῖχος κατασκάψαντες ἢ τοῖς τετρακοσίοις ἐναντίον τι πράξαντες τοῖς κατασκευάσαι τὴν προτέραν ὀλιγαρχίαν ὧν ἐτύγχανεν ἀμφοτέρων κεκοινωνηκώς ὁ Θηραμένης, ὥστε συνέβαινεν, ἐπικυρωθέντων τῶν νόμων, ἔξω τε γίνεσθαι τῆς πολιτείας αὐτὸν καὶ τοὺς
 2 τριάκοντα κυρίους εἶναι θανατοῦντας. Ἀναιρεθέντος δὲ Θηραμένους τὰ τε ὅπλα παρείλοντα πάντων πλὴν τῶν τρισχιλίων καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις πολὺ πρὸς ὀμότητι καὶ πονηρίαν ἐπέδοσαν. Πρέσβεις δὲ πέμψαντες εἰς Λακεδαίμονα τοῦ τε Θηραμένους κατηγοροῦν καὶ βοηθεῖν αὐτοῖς ἠξίουσαν ὧν ἀκούσαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι Καλλίβιον ἀπέστειλαν ἄρμοστὴν καὶ στρατιώτας, ὡς ἑπτακοσίους, οἱ τὴν ἀκρόπολιν ἐλθόντες ἐφρουροῦν.

Κεφ. XXXI. Μετὰ δὲ ταῦτα καταλαβόντων τῶν ἀπὸ Φυλῆς τὴν Μουνιχίαν καὶ νικησάντων μάχῃ τοὺς μετὰ τῶν τριάκοντα βοηθήσαντας, ἐπαναχωρήσαντας μετὰ τὸν κίνδυνον οἱ ἐκ τοῦ ἄστεως καὶ συναθροισθέντες εἰς τὴν ἀγορὰν τῇ ὕστεραίᾳ τοὺς μὲν τριάκοντα κατέλυσαν, αἰροῦνται δὲ δέκα τῶν πολιτῶν αὐτοκράτορας ἐπὶ τὴν τοῦ πολέμου κατάλυσιν. Οἱ δὲ παραλαβόντες τὴν ἀρχὴν ἐφ' οἷς μὲν ἠρέθησαν οὐκ ἔπραττον, ἔπεμπον δ'
 2 εἰς Λακεδαίμονα βοήθειαν μεταπεμπόμενοι καὶ χρήματα δανειζόμενοι. Χαλεπῶς δὲ φερόντων ἐπὶ τούτοις τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ, φοβούμενοι μὴ καταλυθῶσιν τῆς ἀρχῆς καὶ βουλόμενοι καταπλήξαι τοὺς ἄλλους (ὅπερ ἐγένετο), συλλαβόντες Δημάρετον οὐδενὸς ὄντα δεύτερον τῶν πολιτῶν ἀπέκτειναν καὶ τὰ πράγματα βεβαίως εἶχον, συνα-

γωνιζομένου Καλλιβίου τε καὶ τῶν Πελοποννησίων τῶν παρόντων καὶ πρὸς τούτοις ἐνίων τῶν ἐν τοῖς ἱππεύσι· τούτων γάρ τινες μάλιστα τῷ πολιτῶν ἐσπούδαζον μὴ κατελθεῖν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς. Ὡς δ' οἱ τὸν Πειραιέα 3 καὶ τὴν Μουνιχίαν ἔχοντες, ἀποστάντος ἅπαντος τοῦ δήμου πρὸς αὐτούς, ἐπεκράτουν τῷ πολέμῳ, τότε καταλύσαντες τοὺς δέκα τοὺς πρώτους αἰρεθέντας ἄλλους εἵλοντο δέκα τοὺς βελτίστους εἶναι δοκοῦντας, ἐφ' ὧν συνέβη καὶ τὰς διαλύσεις γενέσθαι καὶ κατελθεῖν τὸν δῆμον, συναγωνιζομένων καὶ προθυμουμένων τούτων. Προειστήκεσαν δ' αὐτῶν μάλιστα Ῥίνων τε ὁ Παιανιεύς καὶ Φάυλλος ὁ Ἀχερδούσιος· οὗτοι γὰρ πρὶν τε Πausανίαν ἀεικέσθαι διεπέμποντο πρὸς τοὺς ἐν Πειραιεῖ καὶ ἀφικομένου συνεσπούδαζον τὴν κάθοδον. Ἐπὶ πέρας γὰρ ἡ α· 4 γε τὴν εἰρήνην καὶ τὰς διαλύσεις Pausanίας ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς μετὰ τῶν πεντεκαίδεκα διαλλακτῶν τῶν ὕστερον ἀφικομένων ἐκ Λακεδαίμονος, οὓς αὐτὸς ἐσπούδασεν ἐλθεῖν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ῥίνωνα διὰ τε τὴν εὐνοίαν τὴν εἰς τὸν δῆμον ἐπηνέθησαν καὶ λαβόντες τὴν ἐπιμέλειαν ἐν ὀλιγαρχίᾳ τὰς εὐθύνας ἔδωσαν ἐν δημοκρατίᾳ καὶ οὐδεὶς οὐδὲν ἐνεκάλεσεν αὐτοῖς οὔτε τῶν ἐν ἄστει μεινάντων οὔτε τῶν ἐκ Πειραιέως κατελθόντων, ἀλλὰ διὰ ταῦτα καὶ στρατηγὸς εὐθύς ἠρέθη Ῥίνων.

Κεφ. XXXII.— Ἐγένοντο δ' αἱ διαλύσεις ἐπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος κατὰ τὰς συνθήκας τάσδε. Τοὺς βουλομένους Ἀθηναίων τῶν ἐν ἄστει μεινάντων ἐξοικεῖν ἔχειν Ἐλευσίνα ἐπιτίμους ὄντας καὶ κυρίους καὶ αὐτοκράτορας ἑαυτῶν καὶ τὰ αὐτῶν καρπούμενους. Τὸ δ' ἱερὸν 2 εἶναι κοινὸν ἀμφοτέρων, ἐπιμελεῖσθαι δὲ Κήρυκας καὶ Εὐμολπίδας κατὰ τὰ πάτρια. Μὴ ἐξεῖναι δὲ μήτε τοῖς

- Ἐλευσινόθεν εἰς τὸ ἄστυ μήτε τοῖς ἐκ τοῦ ἄστεως
 Ἐλευσινάδ' ἰέναι πλὴν μυστηρίοις ἑκατέρους. Συν-
 τελεῖν δὲ ἀπὸ τῶν προσιόντων εἰς τὸ συμμαχικὸν
 3 καθάπερ τοὺς ἄλλους Ἀθηναίους. Ἐὰν δέ τινες τῶν
 ἀπιόντων οἰκίαν λαμβάνωσιν Ἐλευσῖνι, συμπεῖθειν τὸν
 κεκτημένον· ἐὰν δὲ μὴ συμβαίνωσιν ἀλλήλοις, τιμητὰς
 ἐλέσθαι τρεῖς ἑκάτερον καὶ ἦντιν' ἂν οὗτοι τάξωσιν
 4 τιμὴν λαμβάνειν. Ἐλευσινίων δὲ συνοικεῖν οὓς ἂν αὐ-
 τοὶ βούλωνται. Τὴν δ' ἀπογραφὴν εἶναι τοῖς βουλομέ-
 νοις ἐξοικεῖν, τοῖς μὲν ἐπιδημοῦσιν ἀφ' ἧς ἂν ὁμόσω-
 σιν τοὺς ὄρκους δέκα ἡμερῶν, τὴν δ' ἐξοίκησιν εἴκοσι,
 τοῖς δ' ἀποδημοῦσιν, ἐπειδὰν ἐπιδημήσωσι κατὰ ταῦτά.
 5 Μὴ ἐξεῖναι δὲ ἄρχειν μηδεμίαν ἀρχὴν τῶν ἐν τῷ ἄστει
 τὸν Ἐλευσῖνι κατοικοῦντα, πρὶν ἂν ἀπογραφῇται πάλιν
 ἐν τῷ ἄστει κατοικεῖν. Τὰς δὲ δίκας τοῦ φόνου
 εἶναι κατὰ τὰ πάτρια, εἷς τις τινὰ αὐτοχειρίᾳ ἔκτεινεν
 6 ἢ ἔτρωσεν. Τῶν δὲ παρεληλυθότων μηδενὶ πρὸς μηδένα
 μνησικακεῖν ἐξεῖναι πλὴν πρὸς τοὺς τριάκοντα καὶ τοὺς
 δέκα καὶ τοὺς ἑνδεκα καὶ τοὺς τοῦ Πειρι κέως ἄρξαντας,
 μηδὲ πρὸς τούτους, ἐὰν διδῶσιν εὐθύνας. Εὐθύνας δὲ
 δοῦναι τοὺς μὲν ἐν Πειραιεῖ ἄρξαντας ἐν τοῖς ἐν Πει-
 ραιεῖ, τοὺς δ' ἐν τῷ ἄστει ἐν τοῖς τὰ τιμήματα παρε-
 χομένοις· εἰδ' οὕτως ἐξοικεῖν τοὺς ἐθέλοντας. Τὰ δὲ
 χρήματα, ἃ ἐδανείσαντο εἰς τὸν πόλεμον, ἑκατέρους ἀπο-
 δοῦναι χωρὶς.

Κεφ. XXXIII.—Γενόμενων δὲ τοιούτων τῶν δι-
 αλύσεων καὶ φοβουμένων, ὅσοι μετὰ τῶν τριάκοντα
 συνεπολέμησαν, καὶ πολλῶν μὲν ἐπινοούντων ἐξοικεῖν,
 ἀναβαλλομένων δὲ τὴν ἀπογραφὴν εἰς τὰς ἐσχάτας ἡμέ-
 ρας, ὅπερ εἰώθασιν ποιεῖν ἅπαντες, Ἀρχῖνος συνιδὼν

τὸ πλῆθος καὶ βουλόμενος κατασχεῖν αὐτοὺς ὑφείλεν τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας τῆς ἀπογραφῆς, ὥστε συναναγκασθῆναι μένειν πολλοὺς ἄκοντας, ἕως ἐθάρρησαν. Καὶ 2 δοκεῖ τοῦτό τε πολιτεύσασθαι καλῶς Ἀρχῖνος καὶ μετὰ ταῦτα γραψάμενος τὸ ψήφισμα τὸ Θρασυβούλου παρανόμων, ἐν ᾧ μετεδίδου τῆς πολιτείας πᾶσι τοῖς ἐκ Πειραιέως συγκατελθοῦσι, ὧν ἔνιοι φανερώς ἦσαν δοῦλοι, καὶ τρίτον, ἐπεὶ τις ἤρξατο τῶν κατεληλυθότων μνησικακεῖν, ἀπαγαγὼν τοῦτον ἐπὶ τὴν βουλὴν καὶ πείσας ἄκριτον ἀποκτείνει, λέγων ὅτι νῦν δείξουσιν, εἰ βούλονται τὴν δημοκρατίαν σῶζειν καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένειν· ἀφέντας μὲν γὰρ τοῦτον προτρέψειν καὶ τοὺς ἄλλους, ἔαν δ' ἀνέλωσιν, παράδειγμα ποιήσιν ἅπασιν. Ὅπερ καὶ συνέπεσεν· ἀποθανόντιος γὰρ οὐδεὶς πώποτε ὕστερον ἐμνησικάκησεν. Ἀλλὰ δοκοῦσιν κάλλιστα δὴ καὶ πολιτικώτατα ἀπάντων καὶ ἰδία καὶ κοινῇ χρήσασθαι ταῖς προγεγενημέναις συμφοραῖς· οὐ γὰρ μόνον τὰς 3 περὶ τῶν προτέρων αἰτίας ἐξήλειψαν, ἀλλὰ καὶ τὰ χρήματα Λακεδαιμονίοις, ἃ οἱ τριάκοντα πρὸς τὸν πόλεμον ἔλαβον, ἀπέδωκαν κοινῇ, κελευουσῶν τῶν συνθηκῶν ἑκατέρους ἀποδιδόναι χωρὶς τοὺς τ' ἐκ τοῦ ἄστεως καὶ τοὺς ἐκ τοῦ Πειραιέως, ἡγούμενοι τοῦτο πρῶτον ἄρχειν δεῖν τῆς ὁμονοίας· ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν οὐχ οἷόν τι προστιθέασιν τῶν οἰκείων οἱ δῆμοι κρατήσαντες, ἀλλὰ καὶ τὴν χώραν ἀνάδαστον ποιοῦσιν. Διελύθησαν δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἐν Ἐλευσίνι κατοικήσαντας ἔτει τρίτῳ μετὰ τὴν ἐξοίκησιν, ἐπὶ Ξεναινέτου ἄρχοντος.

Κεφ. XXXIV. Ταῦτα μὲν οὖν ἐν τοῖς ὕστερον συνέβη γενέσθαι καιροῖς, τότε δὲ κύριος ὁ δῆμος γενόμενος τῶν πραγμάτων ἐνεστήσατο τὴν νῦν οὖσαν πολιτείαν, ἐπὶ Εὐ-

κλείδου μὲν ἄρχοντας, δοκοῦντος δὲ δικαίως τοῦ δήμου λαβεῖν τὴν πολιτείαν διὰ τὸ ποιήσασθαι τὴν καθόδον δι' αὐτοῦ τὸν δῆμον. Ἦν δὲ τῶν μεταβολῶν ἑνδεκάτη τὸν ἀριθμὸν αὕτη. Πρώτη μὲν γὰρ ἐγένετο μετὰστασις τῶν ἐξ ἀρχῆς Ἰωνος καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συνοικησάντων· τότε γὰρ πρῶτον εἰς τὰς τέτταρας συνενεμήθησαν φυλὰς καὶ τοὺς φυλοβασιλεῖς κατέστησαν. Δευτέρα δὲ καὶ πρώτη μετὰ ταύτην ἔχουσα πολιτείας τάξιν ἡ ἐπὶ Θησέως γενομένη, μικρὸν παρεγκλίνουσα τῆς βασιλικῆς. Μετὰ δὲ ταύτην ἡ ἐπὶ Δράκοντος, ἐν ᾗ καὶ νόμους ἀνέγραψαν πρῶτον. Τρίτη δ' ἡ μετὰ τὴν στάσιν ἡ ἐπὶ Σόλωνος, ἀφ' ἧς ἀρχὴ δημοκρατίας ἐγένετο. Τετάρτη δ' ἡ ἐπὶ Πεισιστράτου τυραννίς. Πέμπτη δ' ἡ μετὰ τὴν τῶν τυράννων κατάλυσιν ἡ Κλεισθένους, δημοτικωτέρα τῆς Σόλωνος. Ἑκτη δ' ἡ μετὰ τὰ Μηδικὰ, τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς ἐπιστατούσης. Ἑβδόμη δ' ἡ μετὰ ταύτην, ἣν Ἀριστείδης μὲν ὑπέδειξεν, Ἐφιάλτης δ' ἐπετέλεσε καταλύσας τὴν βουλήν· ἐν ᾗ πλεῖστα συνέβη τὴν πόλιν διὰ τοὺς δημαγωγοὺς ἁμαρτάνειν διὰ τὴν τῆς θαλάττης ἀρχήν. Ὀγδόη δ' ἡ τῶν τετρακοσίων κατάστασις καὶ μετὰ ταύτην, ἑννάτη δέ, δημοκρατία πάλιν. Δεκάτη δ' ἡ τῶν τριάκοντα καὶ ἡ τῶν δέκα τυραννίς. Ἑνδεκάτη δ' ἡ μετὰ τὴν ἀπὸ Φυλῆς καὶ ἐκ Πειραιέως καθόδον, ἀφ' ἧς διαγεγένηται μέχρι τῆς νῦν, αἰὶ προσεπιλαμβάνουσα τῷ πλήθει τὴν ἔξουσίαν. Ἀπάντων γὰρ αὐτὸς αὐτὸν πεποίηκεν ὁ δῆμος κύριον καὶ πάντα διοικεῖται ψηφίσμασιν καὶ δικαστηρίοις, ἐν οἷς ὁ δῆμός ἐστιν ὁ κρατῶν· καὶ γὰρ αἱ τῆς βουλῆς κρίσεις εἰς τὸν δῆμον ἐληλύθασιν. Καὶ τοῦτο δοκοῦσι ποιεῖν ὀρθῶς· εὐδιαφθορώτεροι γὰρ οἱ ὀλίγοι τῶν πολλῶν εἰσιν καὶ κέρδει καὶ χά-

ρισιν. Μισθοφόρον δ' ἐκκλησίαν τὸ μὲν πρῶτον ἀπέγνω- 3
σαν ποιεῖν· οὐ συλλεγομένων δ' εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ
πολλὰ σοφισμένων τῶν πρυτάνεων, ὅπως προσιστῇται
τὸ πλῆθος πρὸς τὴν ἐπικύρωσιν τῆς χειροτονίας, πρῶτον
μὲν Ἀγύρριος ὀβολὸν ἐπόρισεν, μετὰ δὲ τοῦτον Ἡρα-
κλείδης ὁ Κλαζομένιος, ὁ βασιλεὺς ἐπικαλούμενος, διώβο-
λον, πάλιν δ' Ἀγύρριος τριώβολον.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ
ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Μαΐου 1925

Ἀριθ. πρωτ' 13.948

Πρὸς

τὸν κ. Ἰωάν. Θ. Ῥώσσην, συγγραφέα διδακτικῶν βιβλίων.

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν, ὅτι δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τῇ 6ῃ τοῦ λήγοντος μηνὸς ἐκδοθείσης καὶ τῇ 22α τοῦ αὐτοῦ δημοσιευθείσης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 47 δευτέρῳ τεύχει τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐνεκρίθησαν αἱ ἐξῆς πρὸς κρίσιν ὑποβληθεῖσαι ὑφ' ὑμῶν στερεότυποι ἐκδόσεις ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων.

Α' διὰ τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα·

1) «Ξενοφῶντος Κύρου ἀνάβασις» (βιβλία Α' Β' καὶ Γ').

Β' διὰ τὰ Γυμνάσια·

1) «Ἀριστοτέλους πολιτεία Ἀθηναίων»·

2) «Δυσίου λόγοι, κατ' ἐκλογήν»·

3) «Ὁμήρου Ὀδύσσεια» (στοιχεῖα Α, Ε, Ζ, Ι καὶ Κ)

4) «Ὁμήρου Ἰλιάς» (στοιχεῖα Α, Ζ, Η, Ι).

καὶ 5) «Θουκυδίδου ἱστοριῶν ἐκλογή» (βιβλία Α' καὶ Β').

Κατ' ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργοῦ

Ὁ τμηματάρχης τοῦ Γ' τμήματος

Ι. Γρυπάρης.

Π. Ζαγανιάρης.